

УКРАЇНА

У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 1 (131)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1–15 січня 2021 р.)

Київ 2021

ЗМІСТ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ	4
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА	5
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	6
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ	6
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	8
УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ	12
УКРАЇНСЬКО-МОЛДОВСЬКІ ВІДНОСИНИ	12
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ	14
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ	15
УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ	18
УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ	21
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	23
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ	25
ТРУДОВА МІГРАЦІЯ	26
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	27
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	28
ЕКОНОМІКА	29
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	30
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	31
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	35
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	36
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	37
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	41
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ	54
СУСПІЛЬСТВО	55
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА	55
СПОРТ	59
ТУРИЗМ	61
ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ	61
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ	62
КРИМ	63
ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ	65
ДОНБАС	65
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	66

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Президент України В. Зеленський у новорічному привітанні звернувся до жителів Криму та Донбасу перевести годинник назад. «Як одна сім'я, як один народ, як одна країна. Донбас і Крим, переведіть годинник назад, будьте з нами», – сказав В. Зеленський російською мовою. Усе інше звернення записано українською мовою

(Зеленский в новогоднем поздравлении призвал Крым и Донбасс «перевести часы назад» = [Зеленський у новорічному привітанні закликав Крим і Донбас «перевести годинник назад»] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 01.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4638328>)).

Глава держави закликав Донбас та Крим повернутися до спільної родини. Заклик прозвучав у новорічному слові Президента України В. Зеленського. За його словами, Донецьк, Луганськ та Крим уже живуть по-різному. Глава держави вважає, що для них важливо повернутися до української держави. Його велика мрія – кричати, що Крим – це Україна. Глава держави побажав щастя українським громадянам

(Стойчев, Росен. Зеленски: Да съберем семейството на Украина = [Зеленський: Давайте возз'єднаємо родину України] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2021. – 01.01. (<https://fakti.bg/world/541038-zelenski-da-saberem-semeistvoto-na-ukraina>)).

У минулому році Президент України Володимир Зеленський отримав додатковий прибуток у розмірі 18,08 млн грн (642 тис. дол. США). Інформація розміщена на сайті НАЗК в Єдиному державному реєстрі заяв осіб, уповноважених на здійснення функцій уряду або місцевого самоврядування. Згідно з опублікованими даними, 30 грудня 2020 р. В. Зеленський отримав 4,35 млн грн роялті від ТОВ «Квартал 95». Це відкрита компанія, що працює з 2003 р. і займається виробництвом розважальних програм для телебачення. Компанія також організовує концерти. Крім того, Президент України повідомив про доходи в розмірі 235 тис. грн у вигляді гонорарів від ТОВ «Кіностолиця» – дистриб'ютора фільмів. Агентство «УНІАН» нагадує, що в липні 2020 р. Зеленський задекларував дохід у розмірі 13,5 млн грн від передачі права власності (продажу) на нерухомість і землю. Таким чином, загальний додатковий прибуток Президента України становив 18,08 млн грн. Це, звичайно, небагато в порівнянні з попереднім Президентом Петром Порошенком, активи якого (найважливіша складова – мережа кондитерських фабрик Roshen) у травні цього року Forbes оцінив у 1,4 млрд дол. П. Порошенко повернувся у список найбагатших українців, після п'яти років відсутності в ньому, навіть багатшим. У 2014 р. Forbes оцінив його активи в 1,3 млрд дол.

(Trusewicz, Iwona. Ekstra zyski prezydenta Ukrainy = [Додатковий прибуток для Президента України] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.01. (<https://www.rp.pl/Biznes/301069991-Ekstra-zyski-prezydenta-Ukrainy.html>)).

Президент В. Зеленський підписав указ про направлення українських солдатів до Сербії для участі в Місії тимчасової адміністрації ООН в Косово і Метохії, повідомило посольство України в Белграді. Рішення прийнято на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України та з урахуванням «зобов'язань України як держави-члена ООН з урахуванням резолюції Ради Безпеки ООН 1244 від червня 1999 р. Та врахування участі національних військ Збройних сил України у складі Місії тимчасової адміністрації ООН у Косово і Метохії, що сприяє підтримці міжнародного миру та безпеки та задовольняє національні інтереси держави

(Українски војници у Мисији привремене управе УН на Космету = [Українські солдати в Місії тимчасової адміністрації ООН на Космети] // Политика. – Belgrad, 2021. – 14.01. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/470755/>)).

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Мало нинішніх конфліктів супроводжується такою широко розповсюдженою війною дезінформації, як боротьба сепаратистів на Сході України. Словацький журналіст Т. Форро завоював довіру бійців з обох сторін. Результатом його роботи є книга доповідей під назвою «Донбас». Автору вдалося зрозуміти надзвичайно складний конфлікт. У книзі чітко показано, що напруженість на Донбасі базується не на любові до російського президента Путіна та Росії, а на захисті інтересів місцевих олігархів

(Palán, Aleš. Víc než příběhy o smrti a cti. Slovák mluvil s oběma stranami války na Donbase = [Більше, ніж історії смерті та честі. Словак розмовляв з обома сторонами війни на Донбасі] / A. Palán // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 08.01. (<https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/vic-nez-pribehy-o-smrti-a-cti-tomas-forro-donbas-recenze/r~b1cfb7b651a411eba7deac1f6b220ee8/>)).

К. Заставська, письменниця, яка мешкає в Одесі, пише сценарій для фільму про події січня 1991 р. в Литві. Українська письменниця впевнена, що їй вдалося знайти історію, яка зацікавила б глядачів, навіть якщо вони не хочуть нічого знати про минуле та січень 1991 р. в Литві. У фільмі вона хоче показати світові, як розвалився Радянський Союз. В Україні триває війна, і Росія не приховує своїх планів відбудови Радянського Союзу. Росіян перетворюють на зомбі через фільми, що демонструють, як добре було жити в Радянському Союзі і як возз'єднатися

(Gudavičiūtė, Dalia. Filmui apie kruvinąjį sausį – ir neįtikėtina meilės istorija: pakerejo N. Oželytės drąsa = [Фільм про кривавий січень – і неймовірна історія кохання: мужність Н. Ожеліте підкорила] / D. Gudavičiūtė // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 12.01. (<https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2021/01/11/news/filmui-apie-kruvinaji-sausi-ir-neitiketina-meiles-istorija-pakerejo-n-ozelytes-drasa-17827992/>)).

Україна намагається знайти баланс між свободою ЗМІ та національною безпекою. Протягом десятиліть Кремль продовжував інформаційну війну проти України через російські ЗМІ і українські ЗМІ під російським впливом. Автор статті звертає увагу на те, що практично не маючи мовних чи культурних бар'єрів, що перешкоджають їм, і завдяки значному проникненню в українську еліту, російські

пропагандисти можуть досягати основної української аудиторії способами, які були б немислимі де-небудь ще в західному світі. У 2014 р. було прийнято рішення про заборону російських телеканалів. Три роки тому увагу звернули на роль російських соціальних мереж в інформаційній війні Кремля. У 2017 р. Україна заблокувала ряд провідних російських соціальних мереж. Хоча обставини України є винятковими, досвід країни у сфері ведення інформаційної війни з Росією, на думку автора, усе ще має цінність для всього світу

(Tregubov, Victor. Ukraine raised the alarm over weaponized social media long before Trump's twitter ban = [Україна підняла тривогу з приводу соціальних мереж задовго до заборони Трампа в twimperi] / V. Tregubov // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 14.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-raised-the-alarm-over-weaponized-social-media-long-before-trumps-twitter-ban/>)).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

16 січня в Україні набуде чинності ст. 30 Закону про державну мову, згідно з якою використання української мови у сфері послуг стане обов'язковим. Тому постачальники послуг можуть розмовляти зі своїми клієнтами лише українською мовою та надавати інформацію про свою продукцію лише цією мовою. Верховна Рада України прийняла Закон про державну мову у 2019 р., він набуде чинності поступово: деякі його положення набудуть чинності лише до 2030 р., але кілька пунктів уже діють. З 16 липня 2020 р. назви аеропортів, залізничних вокзалів та автобусних зупинок пишуться лише українською мовою, а адміністрування в країні здійснюється лише державною мовою. Закон поступово скасує існуючі мовні права меншин, тим самим негативно вплинувши на угорців Закарпаття

(Ukrajnában kötelező lesz az államnyelvű kiszolgálás = [В Україні державна мова буде обов'язковою] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 15.01. (<https://magyarnemzet.hu/kulfold/ukrajnaban-kotelezo-lesz-az-allamnyelvu-kiszolgalas-9224963/>)).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Як свідчать результати дослідження групи «Рейтинг», Президент України В. Зеленський очолює рейтинг довіри серед національних політиків, йому довіряють 41 %, а не довіряють – 54 % українців. «Якби вибори відбулися найближчим часом, то його підтримали б 26,2 % опитаних», – ідеться у звіті. «Більше половини опитаних українців – 52 % – очікують, що 2021 р. буде кращим за попередній. 27 % респондентів не очікують змін у новому році, одночасно 18 % вважають, що 2021-й рік буде гірше 2020. Кращі очікування у молоді і жінок», – відзначили в «Рейтингу»

(Менее 30% украинцев согласились поддержать Зеленского в случае выборов = [Менше 30 % українців погодилися підтримати Зеленського в разі виборів] // Известия. – Москва, 2021. – 05.01. (<https://iz.ru/1108482/2021-01-05/menee-30-ukraintcev-soglasilis-podderzhat-zelenskogo-v-sluchae-vyborov>)).

Міністерство фінансів України оголосило, що дефіцит державного бюджету у 2020 р. становив 215,5 млрд грн, а максимальний дефіцит, затверджений законом про бюджет, становитиме 274,5 млрд грн. За даними пресслужби відомства, фактичні державні запозичення становили 621,5 млрд грн, а виплати за погашенням державного боргу за 2020 р. – 385,5 млрд грн

(Ukraine's budget deficit amounts to 7.6 bln USD in 2020 = [Дефіцит бюджету України становить 7,6 млрд. дол. у 2020 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.01. (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/06/c_139644234.htm)).

Думки українців укотре розділились: 28 % вважають Президента України «невдахою року»; 14,5 % – політиком року. Попри це, як у рейтингу довіри, так і в антирейтингу, В. Зеленський отримав перші позиції. Про що це свідчить? Та чи не є такі результати парадоксальними? Про це розповіли голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко, заступник директора Агенції моделювання ситуацій Олексій Голобуцький, а також політологи Володимир Воля та Петро Олещук

(Бойко, Марія. Зеленський – «політик року» чи «невдаха-2020»? / М. Бойко // Міст. – Торонто, 2021. – 06.01. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/zelenskyj-polityk-roku-chy-nevdaha-2020/>)).

ВВП України впав приблизно на 5 % у 2020 р. Основною причиною стала пандемія Covid-19, яка змусила український уряд закрити велику частину економіки в другому кварталі. Іншою ключовою причиною цього різкого економічного спаду, на думку автора, було рішення Президента України В. Зеленського відправити у відставку реформістський уряд. Потім він узявся до звільнення всіх реформаторів із керівних посад в своїй адміністрації. Автор звертає увагу на те, що порівняно з іншими країнами, Україна непогано впоралася під час кризи з коронавірусом, але це не через економічну політику уряду. Основною причиною відносно високих економічних показників України у 2020 р. був макроекономічний розвиток країни, який був кращим, ніж очікувалося. Зростання валютних резервів стало можливим, оскільки Україна отримала величезний прибуток від зовнішньої торгівлі. «У міру наближення 2021 року макроекономічна стабільність у країні здається високою, але мало хто наважується інвестувати в Україну. Без судової реформи або збільшення інвестицій немає підстав очікувати будь-якого економічного зростання», – зазначає автор статті

(Åslund, Anders. What is Ukraine's economic outlook for 2021? = [Якими є економічні перспективи України на 2021 рік?] / А. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/what-is-ukraines-economic-outlook-for-2021/>)).

На початку кожного року експерти традиційно озвучують імовірні сценарії розвитку подій у різних галузях. Щось збувається, щось – ні. Достеменно вгадати наперед розвиток подій упродовж цілого року, звісно, не вдавалося ще нікому, однак більшість головних тенденцій вдається визначити більш-менш правильно. Тижневик

«Міст» зібрав прогнози аналітичних структур та окремих експертів щодо ймовірного розвитку ситуації в Україні в політиці, економіці та міжнародних стосунках

(Берчак, Ігор. Що чекає Україну в осяжному майбутньому / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2021. – 10.01. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/scho-chekaje-ukrajinu-v-osyazhnomu-majbutnomu/>)).

Товарообіг України становив 103,4 млрд дол. у 2020 р., а Китай залишався найбільшим торговим партнером України, повідомляє пресслужба Державної митниці України на своєму офіційному веб-сайті. Згідно з даними, опублікованими агентством, у 2020 р. в Україні спостерігалось зростання товарообігу з Китаєм на 20,8 % в річному обчисленні на рівні 15,42 млрд дол. Експорт зріс на 97,7 % – до 7,11 млрд дол., тоді як імпорту зменшився на 9,4 % – до 8,31 млрд дол. Основною експортною продукцією України до Китаю залишалася руда, зернові, жири та олії та метали, тоді як країна імпортувала електроніку, машини, обладнання та транспортні засоби

(Ukraine-China trade sees double-digit growth in 2020 = [Торгівля між Україною та Китаєм: спостерігається двозначне зростання у 2020 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 13.01. (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/13/c_139662537.htm)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Малі, Східна Україна, Близький Схід, Афганістан та Південно-Китайське море – п'ять районів світу, де ситуація може загостритися у 2021 р. До миру на Сході України ще далеко. Росія, на думку автора, втратила інтерес до України. Показовою для цього є прес-конференція, яку президент Росії В. Путін традиційно проводив наприкінці року. Східна Україна в ній майже не з'являлася. Це навряд чи дивно, адже для Москви у 2020 р. в центрі уваги були інші держави та інші конфлікти: Білорусь, Вірменія та Азербайджан, а також Молдова. У Києві сподіваються на 2021 р., що Вашингтон знову стане партнером і буде тиснути на Москву. В. Путін також може бути зацікавлений у тому, щоб вирішення конфлікту знову рухалося

(Böhme, Christian. Das sind die größten Krisenregionen im Jahr 2021 = [Це найбільші кризові регіони у 2021 році] / С. Böhme // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 04.01. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/fuenf-konflikte-die-eskalieren-koennten-das-sind-die-groessten-krisenregionen-im-jahr-2021/26765482.html>)).

Останні сім років Росія веде кампанію гібридних бойових дій проти Заходу. Це протистояння розпочалося в Україні. Україна лишається епіцентром конфронтації між Росією й Заходом. Москва досі тримає в окупації Крим і частину Сходу України, не демонструючи жодних ознак готовності відступити. Виступаючи на щорічній прес-конференції, російський президент оголосив про плани посилити російську підтримку так званім «республікам» на українському Донбасі. Навіть якщо Україна зможе відновити номінальний контроль над регіоном, велика кількість власників російських паспортів, на думку автора статті, надасть Москві нескінченні можливості для втручання й обмеження українського суверенітету. Останні заяви В. Путіна свідчать,

що він планує продовжити таку політику у 2021 р. «Єдиний фактор, який Москва сприймає серйозно, – це сила. І місце, де Захід може показати свою силу, – це Україна», – пише в статті П. Дікінсон

(Dickinson, Peter. All roads lead to Ukraine in Putin's global hybrid war = [У глобальній гібридній війні Росії всі дороги ведуть в Україну] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 05.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/all-roads-lead-to-ukraine-in-putins-global-hybrid-war/>)).

Сотні прихильників Д. Трампа штурмували будівлю Капітолію, коли члени Конгресу зібралися, щоб проголосувати та визнати Д. Байдена переможцем президентських виборів. Заступник російського посла ООН Д. Полянський порівняв зображення з протестами в Україні, які звалили підтриманого Росією Президента України В. Януковича у 2014 р. У російській державній газеті РТ написали: «Чи розумієте ви тепер, що ви зробили? США отримують таку “демократію”, яку відстоювали за кордоном»

(China shockingly celebrates deadly Capitol riots as a 'beautiful sight' while Iran mocks 'frail' democracy = [Китай шокує святкує смертельні заворушення Капітолію як «прекрасне видовище», в той час як Іран висміює «слабку» демократію] // The Sun. – London, 2021. – 07.01. (<https://www.thesun.co.uk/news/13674160/china-celebrates-deadly-capitol-riots-as-beautiful-sight/>)).

Представник українського уряду у Верховній Раді В. Мокан заявив, що «Кабмін України схвалив законопроект про вихід країни з угоди в рамках СНД про співробітництво у сфері правової охорони та захисту інтелектуальної власності та створення Міждержавної ради з питань правової охорони і захисту інтелектуальної власності». В. Мокан зазначив, що «представники України протягом тривалого часу не беруть участі в засіданнях Міждержавної ради, розробці проєктів міжнародних договорів у рамках СНД, а також не обмінюються патентною та нормативно-методичною документацією у сфері охорони та захисту інтелектуальної власності». Усього за останні п'ять років Україна розірвала 150 угод із Росією, у тому числі денонсувала базовий договір про дружбу

(Киев заявил о выходе из соглашения СНГ о защите интеллектуальной собственности = [Київ заявив про вихід з угоди СНД про захист інтелектуальної власності] // Известия. – Москва, 2021. – 05.01. (<https://iz.ru/1108484/2021-01-05/kiev-zaiavil-o-vykhode-iz-soglasheniia-sng-o-zashchite-intellektualnoi-sobstvennosti>)).

Заступник Прем'єр-міністра України з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій О. Резніков у своїй статті пише, що «Україна неодноразово демонструвала готовність відновити мирний процес. Ключове питання зараз полягає в тому, чи можна переконати Росію прийняти модернізований варіант Мінських угод або повністю перейти на новий формат переговорів». Визнаючи складність цього мирного процесу, Україна очікує, що нова адміністрація Д. Байдена буде відігравати активнішу роль у переговорах. На думку автора, оскільки США є членом ОБСЄ, їхні представники могли би приєднатися до команд модераторів, які беруть участь у

різних підгрупах, разом з представниками Великобританії і Канади. Як стверджує О. Резніков, «Україна не чекає пасивно прогресу в переговорах, а вживає заходів, щоб підготувати ґрунт для реінтеграції регіонів, які на сьогодні перебувають під російською окупацією»

(Reznikov, Oleksii. Russia remains unwilling to end seven-year Ukraine war = [Росія як і раніше не бажає припинити семирічну війну на Україні] / O. Reznikov // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/russia-remains-unwilling-to-end-seven-year-ukraine-war/>)).

Костянтин Косачов, куратор зовнішньої політики верхньої палати російського парламенту порівняв революцію 2014 р. в Україні, яка скинула Президента України Віктора Януковича і начебто спонукала В. Путіна анексувати Крим зі штурмом Капітолію. Цільова аудиторія цього напряму мислення, звичайно, вітчизняна. Мета – викрити подвійність американського політичного істеблішменту, який підтримав революцію Євромайдану у 2014 р., заклавши очі на ультраправих радикалів, які зіграли свою роль, але, заклеймивши шанувальників Д. Трампа, які прагнули скасувати результат президентських виборів як «злочинців та терористів». Це порівняння, яке нав'язує пропаганда Кремля, між невдалим повстанням прихильників Д. Трампа та Українською революцією помилкове – це намагання розіграти наратив про Євромайдан як фашистський переворот, який підтримувався США, що начебто виправдовує втручання Росії

(Ragozin, Leonid. Why pro-Trump insurrection is Putin's worst nightmare = [Чому повстання за Трампа – найгірший кошмар Путіна] / L. Ragozin // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.01. (<https://www.politico.eu/article/pro-trump-insurrection-vladimir-putin-worst-nightmare/>)).

Російська команда робить ставку на дуже сумнівний варіант продовження своєї агресії у Бабиному Яру. Виходячи з отриманої інформації, я можу висловити цілком імовірну гіпотезу, що російська команда намагається домовитися з Андрієм Єрмаком, щоб ОПУ натиснув черговий раз на міністра культури і примусив його віддати в оренду весь Національний заповідник «Бабин Яр». Риторичне питання: а чому тільки Бабин Яр, а не всю Україну?

(Zisels, Iosip. Імперське нахабство вражає! / Й. Зісельс // Гомін України. – Торонто, 2021. – 12.01. (<http://www.hom.in.ca/news.php/news/23106/group/28>)).

Радник з інформаційної політики української делегації в Тристоронній контактній групі щодо Донбасу О. Арестович заявив, що Україна зробила Росії пропозиції щодо завершення конфлікту. За його словами, при виконанні Росією цих угод із неї знімуть санкції. Першим пунктом стоїть демілітаризація. «Поки не буде демілітаризації, ми не будемо нікуди рухатися. Росіяни повинні вивести війська, дати нам контроль над кордоном. Принаймні частково», – сказав О. Арестович

(Киев заявил, что предложил Москве «золотой мост» для выхода из Донбасса = [Київ заявив, що запропонував Москві «золотий міст» для виходу з Донбасу] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 12.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4640972>)).

Розуміння наявної ситуації, аналіз досягнень та помилок – усе це необхідно для того, щоб вибудувати плани на майбутнє. Але що робити, якщо ти не контролюєш ситуацію? Якщо наявна реальність залежить не тільки від тебе? Бути чесним і робити те, що можеш. Крок за кроком відновлювати контроль та перехоплювати важелі правління. Окупованих територій ця схема стосується насамперед, адже необхідність нав'язувати Росії свою гру для України давно назріла та перезріла. Тож проаналізуємо кримський 2020 рік

(Волошина, Лариса. Як нав'язати свою гру? / Л. Волошина // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 13.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25870/>)).

У статті автор звертає увагу на те, що протягом сотень років російська влада активно придушувала всі ознаки окремої і самобутньої української ідентичності. У міру наближення 30-ї річниці розпаду СРСР, Україна сьогодні ближче, ніж будь-коли, до того, щоб вирватися зі сфери впливу Росії, і самим безпосереднім винуватцем цього є сам В. Путін. Автор прогнозує, що вплив Росії буде продовжувати поступово знижуватися протягом найближчого десятиліття, оскільки істинно радянське покоління українців замінюється пострадянськими українцями, які більш схильні бачити своє майбутнє, як частину західного суспільства. Москва збереже здатність впливати на Україну на довгі роки, але вона більше не зможе повністю диктувати хід подій, зауважує автор

(Dickinson, Peter. Putin's war drives Ukraine towards true independence = [Війна Путіна веде Україну до справжньої незалежності] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 14.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/putins-war-drives-ukraine-towards-true-independence/>)).

Європейський суд із прав людини вирішив, що позов України проти Росії після анексії Криму у 2014 р. був «частково прийнятним». Рішення по суті відбудеться «пізніше». Київ звинувачує Москву в «численних порушеннях Європейської конвенції з прав людини в Криму» з лютого 2014 р. по серпень 2015 р. На думку Страсбурзького суду, Росія справді здійснила «ефективний контроль» над Кримом, про що свідчить «масштаб і сила російської військової присутності» на українському півострові. Ця присутність «була посилена з січня по березень 2014 р. без згоди української влади та за відсутності ознак того, що російським військам, розташованим у Криму, загрожували». Суд також зазначив, що «заява» Києва «пов'язана і збіглася» з фактами та містить «докладні та конкретні дані, підтвержені достатніми доказами того, що російські солдати не були пасивними спостерігачами, а брали активну участь в описаних подіях». Після анексії Криму Росією у 2014 р. відбулася війна з проросійськими сепаратистами на Сході України, яка забрала близько 13 тис. життів

(Съдът в Страсбург прие частично делото на Украина срещу Русия заради Крим = [Суд у Страсбурзі частково прийняв справу України проти Росії щодо Криму] // Дневник. – Sofia, 2021. – 14.01.

(https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/01/14/4163494_sudut_v_strasburg_prie_chastichno_deloto_na_ukraina/)).

Найвищий європейський суд із прав людини погодився розглянути скаргу України на передбачувані порушення прав людини на анексованому Росією Кримському півострові. Заснований у Страсбурзі Європейський суд із прав людини або ЄСПЛ дійшов висновку, що справа України проти Росії підкріплена достатніми доказами, і вирішив розпочати розгляд справи. Не було зрозуміло, коли суд винесе вирок. У своїй скарзі Україна стверджує, що Росія несе відповідальність за різноманітні порушення прав людини на півострові. Анексія Криму Росією у 2014 р. не була визнана переважною більшістю держав і запровадила санкції США та ЄС проти Москви. Міжнародні правозахисні організації давно вказували на численні порушення прав у Криму, включаючи обмеження свободи слова та мирних зібрань та переслідування проукраїнських активістів та членів кримськотатарської громади. Москва заявила, що вона правомірно захопила Крим після того, як переважна більшість місцевих жителів проголосувала за відокремлення від України та приєднання до Росії на референдумі

(Europe's rights court accepts Ukraine case against Russia = [Європейський суд з прав людини приймає справу України проти Росії] // Independent. – London, 2021. – 15.01. (<https://www.independent.co.uk/news/europes-rights-court-accepts-ukraine-case-against-russia-ukraine-european-court-of-human-rights-russia-complaint-echr-b1787229.html>)).

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКІ ВІДНОСИНИ

Після фальсифікованих виборів у Білорусі протести проти режиму О. Лукашенка привернули увагу у всьому світі. В інтерв'ю Lietuvos Rytas А. Стризак, один з лідерів білоруського громадянського суспільства, вимушений покинути країну, дисидент, який був причетний як до акцій протесту в Білорусі, так і до Майдану в Україні, заявив, що, незважаючи на силу режиму і вирішальну роль Росії, саме білоруське суспільство та його потенціал для боротьби залишаються вирішальним, і водночас невідомим фактором. За його словами, не лише в Литві, а й в інших сусідніх країнах, особливо в Україні, багато хто критикує білоруських протестувальників за те, що вони не відповідали на насильство насильством. Він бачить очевидні відмінності між ситуацією в Україні під час Майдану та нинішньою ситуацією в Білорусі

(Bruveris, Vytautas. A. Lukašenkos režimo agonija: atsakymas į pagrindinį klausimą – ypatingai sudėtingas = [Агонія режиму Лукашенка: відповідь на головне питання є особливо складною] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 02.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2021/01/01/news/a-lukasenkos-rezimo-agonija-atsakymas-i-pagrindini-klausima-ypatingai-sudetingas-17710250/>)).

УКРАЇНСЬКО-МОЛДОВСЬКІ ВІДНОСИНИ

До України з офіційним візитом 12 січня прибула Майя Санду, новообрана президентка Республіки Молдова. З нею зустрівся Володимир Зеленський. Урочиста церемонія зустрічі відбулася на площі біля Маріїнського палацу в Києві. На початку

церемонії пролунали гімни двох країн, після чого президенти оглянули стрій воїнів почесної варти України. Висока гостя привіталася з українськими військовослужбовцями офіційним привітанням у Збройних силах України «Слава Україні!»

(Візит президентки Молдови до Києва // Міст. – Торонто, 2021. – 13.01. (<http://meest-online.com/ukraine/events/vizyt-prezydentky-moldovy-do-kyjeva/>)).

Заступник керівника офісу українського лідера В. Зеленського І. Жовква повідомив, що президентка Молдови М. Санду приїде з офіційним візитом в Україну 12 січня. «Ділова поїздка в Україну стане для М. Санду першим офіційним візитом на посаді президента Молдови», – зазначив І. Жовква. Міністр закордонних справ України Д. Кулеба здійснив візит у республіку, під час якого зустрівся з М. Санду. Саме під час свого візиту Д. Кулеба запросив М. Санду в Україну, і вона прийняла цю пропозицію

(В офісе Зеленського назвали дату визита Санду на Україну = [В офісі Зеленського назвали дату візиту М. Санду в Україну] // Известия. – Москва, 2021. – 02.01. (<https://iz.ru/1107560/2021-01-02/v-ofise-zelenskogo-nazvali-datu-vizita-sandu-na-ukrainu>)).

Нова президентка Молдови Майя Санду відвідала Київ у рамках свого першого закордонного візиту як глава держави. Візиту М. Санду в Україну передували чотири роки застою у відносинах республік. Керівництво України з новим президентом сусідньої республіки об'єднують не тільки спільні підходи до питань територіальної цілісності. «Підтверджуємо інтерес до поглиблення регіонального співробітництва для реалізації стратегічних цілей наших держав щодо повноправного членства у Європейському Союзі, у тому числі шляхом імплементації угод про асоціацію з ЄС», – сказав В. Зеленський за підсумками зустрічі. Сторонам вдалося погодити і ряд більш локальних питань. Президенти М. Санду і В. Зеленський, зокрема, заявили, що хочуть створити транспортний коридор між Кишиневом і Києвом. Крім того, сторони висловили бажання розвивати співпрацю в енергетичній сфері. Президенти також обговорили тему дотримання прав меншин у сфері освіти, боротьбу з контрабандою на кордоні республік, можливість упровадження механізму перетину кордонів між країнами за ID-паспортами

(Коваленко, Марина. Украина и Молдавия решили начать заново. Президенты двух стран объявили о перезагрузке отношений = [Україна і Молдова вирішили почати заново. Президенти двох країн оголосили про перезавантаження відносин] / М. Коваленко // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 12.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4640983>)).

Український Президент В. Зеленський назвав візит президентки Молдови Майї Санду «початком нових відносин України і Республіки Молдова». Він зазначив, що його і нового молдавського президента об'єднують «спільні цінності», а також підкреслив, що М. Санду «не боїться називати Крим українським». Глава МЗС України Д. Кулеба заявив, що однією з головних тем обговорень буде ситуація в

Придністров'ї. За його словами, Україна підтримує територіальну цілісність Молдови і виведення російських військ із регіону

(Президент Молдавии приехала в Киев. Это её первый зарубежный визит = [Президент Молдови приїхала до Києва. Це її перший закордонний візит] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 12.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31043225.html>)).

Україна та Молдова прагнуть зміцнити взаємодію з країнами Південно-Східної Європи та на Чорному морі і зацікавлені у приєднанні до ініціативи «Тримор'я». Крім того, президенти підтвердили інтерес до поглиблення регіональної співпраці з метою реалізації стратегічних цілей двох держав щодо повноправного членства в ЄС, зокрема – шляхом імплементації Угод про асоціацію з ЄС. Також Україна і Молдова запевнили в готовності продовжувати зусилля і спільну координацію заради зміцнення стратегічного значення ініціативи «Східне партнерство», заснованої на принципі диференціації та врахування європейських амбіцій країн-партнерів, особливо в контексті підготовки до саміту Східного партнерства 2021 р. Також президенти підписали Меморандум щодо розвитку транспортно-транзитного потенціалу України та Республіки Молдова

(Україна і Молдова зацікавлені статтю частиною «Тримор'я» // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 13.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25862/>)).

Президент України В. Зеленський і президент Молдови М. Санду підписали в Києві меморандум про розвиток транспортно-транзитного потенціалу двох країн. Цілями укладеного меморандуму є зміцнення співпраці між двома країнами у сфері розвитку інфраструктури, створення нових робочих місць і ефективного використання транзитного потенціалу. Для досягнення поставлених цілей меморандумом передбачено відкриття автомобільного транспортного коридору, який з'єднає Київ і Кишинів. Україна і Молдова також задекларували намір здійснити міжнародно-правове оформлення будівництва моста в районі прикордонних населених пунктів Ямпіль і Косеуць, розробити техніко-економічне обґрунтування розвитку прикордонної інфраструктури та під'їзних шляхів на українсько-молдовському кордоні та залучити до реалізації цього проєкту міжнародні фінансові організації

(Украина и Молдова подписали меморандум о развитии транспортно-транзитного потенциала = [Україна і Молдова підписали меморандум про розвиток транспортно-транзитного потенціалу] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 14.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0114/c31519-9809188.html>)).

УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКІ ВІДНОСИНИ

Щорічно уряд Угорщини надає разову соціальну підтримку закарпатським угорцям, які працюють у сфері освіти, культури, державного управління або охорони здоров'я через Благодійний фонд Угорської культурної асоціації Закарпаття (КМКСЗ). Розмір підтримки з боку угорської держави становить від 300 тис. до 500 тис. форинтів один раз на рік. Це дається як надбавка до заробітної плати, свого роду стимул, у знак визнання результатів роботи бенефіціарів, щоб вони залишалися

в професії. У цьому році подали заявки близько 8 тис. чоловік. Щонайменше 60 закарпатських угорців, які працюють у сфері освіти, у цьому році не отримали соціальної підтримки від угорського уряду. Причина: вони займалися діяльністю, несумісною з цілями угорської національної політики, що, на думку зацікавлених сторін, можна пояснити тим фактом, що вони брали участь у жовтневих муніципальних виборах у кольорах українських партій. Ситуація на Закарпатті стає дедалі більш делікатною, і є побоювання, що вона буде тільки погіршуватися. Може початися процес самозбудження

(Kiss, Dániel. Ha nem érted a nemzetpolitikát, nem kapsz pénzt = [Якщо ви не розбираєтеся в національній політиці, вам не будуть платити] / D. Kiss // Index.hu. – Budapest, 2021. – 04.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/04/karpatalja_tamogatas_nemzetpolitika/)).

За три десятиліття після падіння Радянського Союзу відносини між Угорщиною та її північно-східним сусідом ніколи не були такими напруженими, як сьогодні. Ми можемо прочитати про детонацію офісу, можливе отруєння мережі питної води Берегшаш, загрози вибухів проти католицьких церков та домашні обшуки в українській спецслужбі. Коли Володимир Зеленський, гуморист, представлений як проєвропейський, був обраний народом України Президентом, багато хто на кордоні звідси і за її межами сподівалися, що лідер може бути кращим за П. Порошенка. Погіршення відносин між Угорщиною та Україною та становище наших 151 тис. угорських співвітчизників на Закарпатті може покращитися із скасуванням мовних та освітніх законів. Але українці стають дедалі агресивнішими до угорських політичних та громадських діячів. І Греці було заборонено в'їзд в Україну, а потім було розпочато провадження проти представницького органу села Зюрте, де після української інавгурації місцевих депутатів був заспіваний угорський гімн

(Bertók, László. Kettétört kar = [Зламана рука] / L. Bertók // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 09.01. (<https://magyarnemzet.hu/lugas-rovat/kettetort-kar-9191969/>)).

«Відносини між Україною та Угорщиною повинні бути врегульовані, і я намагатимусь сприяти цьому власними силами», – сказав І. Петруска, який до цього часу очолював Берегшаську районну адміністрацію і буде заступником голови ОДА на Закарпатті А. Полошкова. У зв'язку з охолодженням добросусідських стосунків І. Петруска наголосив, що потрібно знайти рішення, які влаштовують обидві країни. Це, за його словами, потребує конструктивного ставлення від керівництва двох держав

(Borsodi, Attila. „A kárpátaljai magyaroknak békére és nyugalomra van szükségük” = [«Угорці Закарпаття потребують миру та спокою»] / A. Borsodi // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 12.01. (<https://magyarnemzet.hu/belfold/a-karpataljai-magyaroknak-bekeres-nyugalomra-van-szukseguk-9211478/>)).

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

США ввели санкції проти семи осіб та чотирьох українських ЗМІ за втручання у вибори у США. Усі вони пов'язані з Росією і є частиною мережі впливу, пов'язаної з уже санкціонованим українським депутатом А. Деркачем, визнаним американською владою російським агентом. У новий список потрапили О. Дубінський, Д. Ковальчук, К. Кулик, О. Онищенко, А. Симоненко, А. Теліженко та П. Журавель. Депутат українського парламенту А. Деркач відомий своїми зв'язками з Москвою вже понад 10 років і, за даними місцевих ЗМІ, має зв'язки з російською військовою розвідкою. Він був санкціонований за це у вересні 2020 р. К. Кулик, О. Онищенко та А. Теліженко – колишні урядовці Києва, а О. Дубінський – депутат, який продемонстрував свої зв'язки з А. Деркачем. Їх звинувачують у координації кампанії дезінформації та висловленні неправдивих та безпідставних звинувачень кандидату на виборах у США, а також у заяві про причетність країни до корупції в Україні. Санкціонований орган сприяв, надавав технічну підтримку та фінансував кампанію А. Деркача та засобів масової інформації щодо втручання у виборчий процес у США

(САЩ санкционираха проруски лидери и медији в Украина за намеса в изборите = [США санкціонували проросійських лідерів та засоби масової інформації в Україні за втручання у вибори] // Дневник. – Sofia, 2021. – 11.01. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/01/11/4162241_sasht_sankcioniraha_proruski_lideri_i_medii_v_ukraina/)).

Україна займеться моніторингом та аналізом ЗМІ. Програмне забезпечення Києву платно надасть Пентагон. Система надаватиме останні новини, інформуватиме про авторів статті. Згідно з тендером, Києву не можна купувати устаткування КНР. США забезпечить Міноборони України мережевими системами. ІТ-обладнання хочуть доставити на військові об'єкти

(США поставят Украине программное обеспечение для мониторинга СМИ = [США поставлять Україні програмне забезпечення для моніторингу ЗМІ] // Известия. – Москва, 2021. – 04.01. (<https://iz.ru/1108237/video/ssha-postaviat-ukraine-programmnoe-obespechenie-dlia-monitoringa-smi>)).

Кіра Рудик – лідер української партії «Голос» – пише в статті, що «Україна покладає великі надії на плідну співпрацю з новою адміністрацією США». Автор статті переконаний, що Сполучені Штати повинні зайняти місце за столом разом з Україною під час будь-яких майбутніх мирних переговорів. Українські демократичні сили сподіваються, що нова адміністрація США дасть В. Зеленському та його команді зрозуміти, що подальша підтримка Заходу безпосередньо залежить від прихильності Києва антикорупційним зусиллям і судовим реформам. «Україна зараз, як ніколи, потребує підтримки Америки в боротьбі з авторитаризмом і корупцією», – зазначає автор

(Rudik, Kira. Ukraine counting on Biden's support in struggle against Russian authoritarianism = [Україна розраховує на підтримку Байдена в боротьбі з російським авторитаризмом] / K. Rudik // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraine-counting-on-bidens-support-in-struggle-against-russian-authoritarianism/>)).

Президент України В. Зеленський засудив штурм Капітолію, який 6 січня здійснили прихильники чинного президента США Д. Трампа. Він підтримав дії Конгресу США, що затвердив перемогу Д. Байдена на президентських виборах після заворушень

(Зеленський вдихнувся діями Конгреса после беспорядков в Вашингтоне = [Зеленський надихнувся діями Конгресу після заворушень у Вашингтоні] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 07.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4639182?query=%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D0%B0>)).

Політики з різних країн світу та очільники міжнародних організацій відреагували на штурм Конгресу США у Вашингтоні, де прихильники президента Дональда Трампа перешкоджали затвердженню перемоги Джо Байдена на президентських виборах. Президент України також відреагував на протести у Вашингтоні на тлі затвердження президентських виборів у США. Він заявив, що Україна «засуджує насильство проти Конгресу»

(«Це не Америка». Як світові політики відреагували на протести у Вашингтоні // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 07.01. (<https://www.ukrslovo.net/swa/103008.html>)).

46-й президент США був тим у команді Барака Обами, хто найглибше занурювався в українські питання. Він шість разів відвідував Україну як віцепрезидент, п'ять із яких – починаючи з 2014 р., коли РФ анексувала Автономну Республіку Крим і розпочала агресію на Донбасі. Джозеф Байден якимось навіть пожартував, що в той період він частіше спілкувався телефоном із тодішнім українським Президентом Петром Порошенком, ніж зі своєю дружиною. Тож у Києві плекають великі надії на подальшу співпрацю

(Берчак, Ігор. Чого Україна сподівається від адміністрації Джо Байдена? / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2021. – 08.01. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/choho-ukrajina-spodivajetsya-vid-administratsiji-dzho-bajdena/>)).

Міністерство фінансів США оприлюднило нові санкції проти семи українців, деякі з яких нібито надавали інформацію Р. Джуліані та іншим союзникам Д. Трампа в рамках операції з впливу на результати президентських виборів у США 2020 р. Серед них К. Кулик, український прокурор, який зустрівся з Джуліані, щоб обговорити його розслідування щодо компанії, в якій працював син Джо Байдена, та А. Теліженко, який також допоміг Р. Джуліані розслідувати діяльність сім'ї Байденів в Україні. Інші були пов'язані з А. Деркачем, українським депутатом, який у вересні був санкціонований за спробу передати зневажливу інформацію про Д. Байдена Р. Джуліані, щоб вплинути на вибори. У вересневому прес-релізі Міністерство фінансів назвало його «російським агентом»

(Singh, Maanvi. Acting US homeland security secretary Chad Wolf resigns – as it happened = [Виконувач обов'язки міністра внутрішніх справ США Чад Вольф подав у

відставку – як це сталося] / M. Singh // The Guardian. – London, 2021. – 12.01. (<https://www.theguardian.com/us-news/live/2021/jan/11/joe-biden-donald-trump-impeachment-capitol-mike-pence-nancy-pelosi-coronavirus-covid-live-updates?page=with:block-5ffc8ad18f08ef644fc2dd05>)).

США ввели санкції проти семи осіб та чотирьох українських ЗМІ за втручання у вибори в США. Усі вони пов'язані з Росією і є частиною мережі впливу, пов'язаної з уже санкціонованим українським депутатом А. Деркачем, визнаним американською владою російським агентом. Наприкінці 2019 р. він зустрівся з Р. Джуліані, який шукав інформацію на підтвердження звинувачень Д. Байдена в корупції, пов'язаних з Україною. У травні цього року А. Деркач опублікував записи телефонних розмов 2016 р. між Байденем, який тоді був віце-президентом США, і тодішнім Президентом України П. Порошенком. Троє колишніх членів українського уряду зазнали санкцій – К. Кулик, О. Оніщенко та А. Теліженко. Також були санкціоновані троє найближчих соратників А. Деркача, які допомагали поширювати фейкові новини

(Стайков, Анатоли. САЩ наложиха санкції на українці за дискредитуване на Байдън = [США вводять санкції проти українців за дискредитацію Байдена] / А. Стайков // Факти. – Sofia, 2021. – 12.01. (<https://fakti.bg/world/543849-sasht-nalozijha-sankcii-na-ukrainci-za-diskreditirane-na-baidan->)).

Наслідки для України стартували майже відразу після голосування у США. Ще навіть усіх голосів не було пораховано, а Росія кинулася добудовувати «Північний потік-2». Але за роботу взялися й німці – а ті рідко беруться за справу, якщо не мають впевненості в результаті. В Берліні знайшли спосіб обійти американські санкції – створили «екологічний фонд» Stiftung Klima-und Umweltschutz MV на підтримку газопроводу. Схоже, у світі розраховують на повернення США до політики à la Обама... Хто забув основні моменти цієї політики: саме Б. Обама, за словами колишнього радника президента США з національної безпеки Джона Болтона, «віддав» Росії Крим з умовою для В. Путіна не дуже галасувати на Донбасі, саме Б. Обама висловлював глибоку стурбованість – замість того, щоб надати Україні зброю. Гірше того, в часи Б. Обами представники іншого президента, теж відомого «захисника» України, ходили по кулуарах американських політиків і просили... в жодному разі не давати Україні зброю, бо, мовляв, на Донбасі воюють не українці, а армія одного українського олігарха, і та зброя піде не Україні, а тому олігархові, а це, мовляв, небезпечно...

(Олійник, Марина. Прогнози, яких ліпше би не було / М. Олійник // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 13.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25854/>)).

УКРАЇНСЬКО-ІРАНСЬКІ ВІДНОСИНИ

Іран заявив, що його уряд створив фонд компенсацій для виплат сім'ям 176 жертв українського пасажирського літака, який був збитий іранськими силами під Тегераном минулого січня. Іран заплатить 150 тис. доларів за кожну жертву, не вказуючи терміни компенсацій. Сім'ї жертв готуються відзначити річницю авіакатастрофи. Іран заперечував, що його військові відповідають за збиття літака.

Але завдяки доказам, що з'явилися у звітах західної розвідки та міжнародному тиску, Іран зізнався, що його військові помилково обстріляли український реактивний літак у момент загострення напруженості між Іраном та США. У літаку Boeing 737 авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України», що прямував до Києва, було 167 пасажирів та дев'ять членів екіпажу з кількох країн, у тому числі 82 іранці, 57 канадців, 17 шведів, 11 українців, четверо афганців та четверо громадян Великобританії

(Iran allocates payment to families of Ukraine crash victims = [Іран виділяє виплати сім'ям жертв катастрофи в Україні] // Independent. – London, 2021. – 01.01. (<https://www.independent.co.uk/news/iran-allocates-payment-to-families-of-ukraine-crash-victims-iran-families-passenger-plane-victims-crash-victims-b1780380.html>)).

Канада оприлюднила звіт щодо розслідування катастрофи українського авіалайнера в січні ц. р. в небі над Тегераном. У незалежному канадському звіті йдеться, що Іран не проводить належним чином розслідування падіння цивільного українського авіалайнера і багато запитань залишаються без відповідей. Звіт складається з 79 сторінок і є «останнім виразом розчарування західних країн з приводу того, як Тегеран справляється з наслідками катастрофи, що забрала 176 життів». Натомість іранські правоохоронці запевняють про ненавмисний характер події

(Братюк, Юрій. День катастрофи літака МАУ визнали днем жалоби / Ю. Братюк // Міст. – Торонто, 2021. – 05.01. (<http://meest-online.com/news/world-news/den-katastrofy-litaka-mau-vyznali-dnem-zhaloby/>)).

Через рік після того, як іранські військові помилково збили рейс PS752 міжнародних авіаліній України двома ракетами класу «земля-повітря», відповіді, отримані в результаті катастрофи, схоже, викликають ще більше запитань. Авіаційне агентство ООН закликала Іран прискорити розслідування. Заступник прокурора України розкритикував відмову Ірану від співпраці. Міністерство закордонних справ Ірану оголосило, що винним у катастрофі будуть пред'явлені звинувачення протягом місяця, а його кабінет пообіцяв виплатити по 150 тис. дол. сім'ям кожної жертви

(A year on, many questions remain over Ukrainian airliner downed by Iran = [Через рік залишається багато питань з приводу збитого Іраном українського авіалайнера] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 07.01. (<https://www.dailysabah.com/world/a-year-on-many-questions-remain-over-ukrainian-airliner-downed-by-iran/news>)).

Залишилося більше запитань, ніж відповідей, щодо катастрофи, у результаті якої загинуло 176 людей на борту українського лайнера через рік після того, як військові Ірану помилково збили літак ракетами «земля-повітря». Чиновники Канади, де проживало багато пасажирів, які були на борту, та інших постраждалих країн висловили занепокоєння з приводу недостатньої прозорості та підзвітності розслідування Іраном власних військових, тоді як засмучені сім'ї стверджують, що вони переслідують владу Ірану. Іран визнав, що його сили повітряної оборони помилково збили літак. Іран ще не опублікував остаточний звіт про розслідування,

який зараз переглядає Україна. Наразі офіційні роз'яснення залишають незадоволеними іноземні органи влади та авіаційних експертів, а спеціальний радник прем'єр-міністра Канади називає доповідь Ірану «важко прийнятною» і бездоказовою. Нещодавно авіаційне агентство ООН закликала Іран прискорити розслідування. Український заступник прокурора розкритикував відсутність співпраці з Іраном. Минулого тижня міністерство закордонних справ Ірану оголосило, що винні в катастрофі будуть звинувачені протягом місяця, а його уряд пообіцяв заплатити по 150 тис. доларів для сімей кожної жертви. Більшість сімей відхилили цю суму, сприймаючи це як спробу закрити справу

(A year on, questions haunt Iran's downing of Ukrainian plane = [Рік пізніше питання переслідують збиття Іраном українського літака] // Independent. – London, 2021. – 07.01. (<https://www.independent.co.uk/news/a-year-on-questions-haunt-irans-downing-of-ukrainian-plane-iran-ukrainian-canada-mother-plane-b1783669.html>)).

Організація цивільної авіації Ірану в річницю трагічної катастрофи українського літака оголосила, що група з розслідування авіаційних подій підготувала остаточний звіт про аварію і розіслала його до відповідних країн для коментарів. Відповідно до стандартів Міжнародної організації цивільної авіації та Додатків 13 до Чиказької конвенції, країни-експлуатанти, виробники літаків і помічники в процесі розслідування авіаційних подій можуть коментувати остаточний звіт. Організація цивільної авіації Ірану висловила співчуття сім'ям пасажирів рейсу 752 «Українських авіаліній»

(Iran sends final report of Ukrainian plane crash to related countries = [Іран відправив заключний звіт про авіакатастрофу українського літака зацікавленим країнам] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 07.01. (<http://www.irandaily.ir/News/279181.html?catid=3&title=Iran-sends-final-report-of-Ukrainian-plane-crash-to-related-countries>)).

Іран відзначив першу річницю авіакатастрофи українського літака, що забрала життя 176 осіб. Вежа Азаді в столиці Тегерані була висвітлена в пам'ять про жертв авіакатастрофи. Іран після розслідування заявив, що літак був збитий ракетою, випущеною «ненавмисно» через «людську помилку». Міністр закордонних справ Ірану М. Д. Заріф сказав: «З важким серцем ми згадуємо жертв трагедії. Єдине, що ми можемо зробити, це надати компенсацію відповідно до чинних міжнародних норм і притягнути винних до відповідальності». Президент Х. Рухані, виступаючи на засіданні уряду в Тегерані, зазначив, що «всі винні в порушенні службових обов'язків повинні постати перед судом»

(Iran commemorates first anniversary of Ukrainian plane crash = [Іран відзначає першу річницю авіакатастрофи українського літака] // Iran Daily. – Tehran, 2021. – 08.01. (<http://www.irandaily.ir/News/279238.html>)).

У першу річницю знищення літака «Боїнг» авіакомпанії МАУ під Тегераном ракетами Революційної гвардії (ідеологічної армії режиму) сім'ї загиблих виїхали на місце трагедії. Не без проблем, бо силовики спочатку перекрили дорогу, що веде до потрібного населеного пункту, перш ніж дозволити сім'ям проїхати. Фотографії

176 жертв, переважно молодих іранців, які проживають у Канаді, прикрашені букетами квітів та плакатом «Чому ви нас вбили?» У відео, опублікованому в соціальних мережах, того самого дня спостерігається черговий збір сімей загиблих, цього разу в аеропорту Імам-Хомейні в Тегерані. Літній чоловік говорить перед невеличким натовпом, одягнений у чорне: «Смерть убивцям, які вбили наших дітей. Ми вимагаємо справедливості!»

(Golshiri, Ghazal. Iran : un an après la destruction de l'avion ukrainien, l'enquête piétine, le traumatisme reste = [Іран: через рік після знищення українського літака слідство зупинено, а травма залишається] / G. Golshiri // Le Monde. – Paris, 2021. – 08.01. (https://www.lemonde.fr/international/article/2021/01/08/iran-un-an-apres-la-destruction-de-l-avion-ukrainien-l-enquete-pietine-le-traumatisme-reste_6065612_3210.html)).

Пасажирський лайнер Boeing 737 «Міжнародних авіаліній України», який вилетів до Києва, був збитий двома ракетами 8 січня 2020 р., як тільки вилетів з головного аеропорту Тегерана. Шіїтська республіка оголосила, що виплатить по 150 тис. сім'ям усіх жертв катастрофи. Глава канадської дипломатії Ф. Шампань написав у електронному листі до інформаційного агентства AFP, що з Іраном усе ще триває «грунтовна дискусія» щодо компенсації. «Питання про компенсацію буде вирішуватися не односторонніми заявами Ірану, а двосторонніми переговорами», – сказав він

(Kanada: Iranas negali pats nustatyti kompensacijų numušto lėktuvo aukų šeimoms dydžio = [Канада: Іран не може визначити компенсацію сім'ям жертв авіакатастрофи] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 08.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/01/08/news/kanada-iranas-negali-pats-nustatyti-kompensaciju-numusto-lektuvo-auku-seimoms-dydzio-17820186/>)).

Країни, громадяни яких загинули внаслідок катастрофи українського літака, заявляють, що хочуть, «справедливості та забезпечення повної репарації сім'ям загиблих та постраждалих країн». У спільній заяві з нагоди річниці катастрофи рейсу 752 авіакомпанії «Міжнародні авіалінії України» Україна, Франція, Канада, Великобританія та Швеція заявили, що хочуть, щоб Тегеран «надав повне і всебічне пояснення подій та рішень, які призвели до цієї жахливої авіакатастрофи». Літак прямував до Києва. Серед жертв – 57 громадян Канади, а також 11 українців, 17 осіб із Швеції, четверо афганців та четверо громадян Великобританії. Спочатку Іран заперечував свою причетність до авіакатастрофи, але потім заявив, що його військові помилково та ненавмисно збили український літак

(5 nations want Iran to deliver justice on downed plane = [5 держав хочуть, щоб Іран надавав справедливості за збитий літак] // Independent. – London, 2021. – 09.01. (<https://www.independent.co.uk/news/5-nations-want-iran-to-deliver-justice-on-downed-plane-iran-nations-citizens-families-plane-b1784426.html>)).

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКІ ВІДНОСИНИ

Україна, яка раніше купувала Bayraktar TB2 в Туреччині, вивела ці ділові зв'язки на більш високий рівень. Дві країни зараз планують спільне виробництво

безпілотних літальних апаратів (БПЛА) і передачу технологій. Україна придбає корвети класу Ada проекту National Ship (MILGEM) ВМС Туреччини. На думку автора статті, Україна має намір надати Туреччині ноу-хау для різних типів газотурбінних двигунів. Проекти двигунів, які будуть придбані в Україні, можуть охоплювати безліч різних продуктів, у тому числі двигуни для БПЛА, турбіни фрегатів і турбовентиляторні двигуни для дальньої дії Atmаса, високоточні ударні ракети, протикорабельні крилаті ракети, які були розроблені всередині країни і випробувані у 2020 р.

(Bal, Ayşe. Turkey's defense industry comes out on top in annus horribilis for other sectors = [Оборонна промисловість Туреччини виходить на перше місце в інших секторах за розміром прибутку] / А. Бал // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 04.01. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/turkeys-defense-industry-comes-out-on-top-in-annus-horribilis-for-other-sectors>)).

Командувач ВМС України контрадмірал Олексій Неїжпапа заявив, що Україна у 2021 р. розраховує отримати турецькі безпілотні літальні апарати (БПЛА) і корвети для свого флоту. О. Неїжпапа також сказав, що «Україна буде використовувати безпілотники як у морських, так і в наземних операціях», додавши, що «його країна вийде на виробничі потужності за стандартами НАТО завдяки корветам класу Ada, виробленим спільно з Туреччиною»

(Ukraine awaits Turkish corvettes, drones this year = [У цьому році Україна чекають турецькі корвети і дрону] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 04.01. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/ukraine-awaits-turkish-corvettes-drones-this-year>)).

Президент України В. Зеленський висловив вдячність президенту Р. Т. Ердогану за його роль в евакуації українського екіпажу танкера «Капітан Хайям». Посольство Туреччини в Києві розповсюдило повідомлення про евакуацію українського екіпажу. «Ми вітаємо повернення чотирьох українських моряків на батьківщину через п'ять років. Вітаємо всіх, хто виявив зусилля», – ідеться в повідомленні посольства

(Ukraine's Zelenskiy thanks Erdoğan for evacuation of citizens from Libya = [Зеленський подякував Р.Т. Ердогану за евакуацію громадян з Лівії] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 08.01. (<https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/ukraines-zelenskiy-thanks-erdogan-for-evacuation-of-citizens-from-libya>)).

Український Президент В. Зеленський подякував президенту Туреччини Р. Т. Ердогану за евакуацію з Лівії українського екіпажу після п'яти років утримання під вартою. Р. Т. Ердоган сказав, що «Туреччина задоволена безпечним поверненням українських моряків, затриманих у Лівії. Разом ми продовжимо боротися за всіх наших друзів, за всіх наших братів і сестер у будь-якій точці світу», – додав Р. Т. Ердоган

(Turkey glad about safe return of Ukrainian sailors, Erdoğan says = [Ердоган: Туреччина рада благополучному поверненню українських моряків] // Daily Sabah. –

Istanbul, 2021. – 09.01. (<https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkey-glad-about-safe-return-of-ukrainian-sailors-erdogan-says>)).

Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України О. Уруський заявив, що «співпраця між Туреччиною і Україною в оборонній сфері має особливе значення для розвитку українських оборонних підприємств». Двосторонні зв'язки між двома країнами в останні роки стрімко розвиваються. «Перший крок – це співпраця або створення спільних підприємств у галузі виробництва і поставок безпілотних літальних апаратів, силових агрегатів для бронетехніки, турбін, авіаційних двигунів, ракет і суднобудування. Ми будемо виробляти сучасну зброю, доповнюючи один одного в цих сферах, і це буде в наших спільних інтересах. Ці угоди створять багато можливостей для працевлаштування в Україні, тому вони позитивно вплинуть на країну із соціально-економічної точки зору», – підкреслив міністр

(Turkey-Ukraine defense ties based on cooperation, mutual benefits: top official = [Оборонні зв'язки Туреччини і України засновані на співробітництві і взаємній вигоді] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 13.01. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/turkey-ukraine-defense-ties-based-on-cooperation-mutual-benefits-top-official>)).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Заступник міністра закордонних справ України Є. Єнін з нагоди 29-ї річниці встановлення дипломатичних відносин з КНР заявив, що «цілеспрямована і системна співпраця України з Китаєм принесе вигоду обом країнам, проте для вибудовування такої взаємодії українській стороні потрібно мати серйозні амбіції, витримати шалену конкуренцію і не боятися нестандартних рішень під час подолання викликів сучасності». Заступник міністра також підкреслив, що на сьогодні Україна може бути цікавою Китаю не тільки в традиційних галузях, але і в таких сучасних секторах економіки, як інформаційні технології, телекомунікації, суднобудування, специфічний туризм, технічне обслуговування та ремонт повітряних суден

(Системное сотрудничество Украины с Китаем принесет выгоду обеим странам = [Системне співробітництво України з Китаєм принесе вигоду обом країнам] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 07.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0107/c31519-9806855.html>)).

В історичному центрі мексиканського міста Мексікалі поліцейські патрулі пересіли на електробайки українського виробництва TopCor. Про це повідомив Данило Тонкопій, засновник компанії Delfast. 2019 р. Delfast підписала з мексиканською поліцією контракт на постачання цих електробайків. А також запустила краудфандінгову кампанію для залучення 3 млн USD інвестицій за допомогою Fundable – найбільшої краудфандінгової платформи, що допомагає малому бізнесу залучати капітал. Мета кампанії – збудувати власний центр розробки в Україні

(Мексиканська поліція патрулює на українських електробайках // Міст. – Торонто, 2021. – 08.01. (<http://meest-online.com/science/automoto/meksykanska-politsiya-patrulyuje-na-ukrajinskyh-elektrobajkah/>)).

Кількість країн, із якими Україна уклала угоди про Зону вільної торгівлі (ЗВТ), зростає. Із 1 січня ц. р. запрацювала ЗВТ між Україною та Ізраїлем. Про вільну економічну зону між Україною та Ізраїлем розповів Біньямін Нетаньягу, прем'єр-міністр Ізраїлю. Також із 1 січня ц. р. вступила в дію Угода про вільну торгівлю з Великою Британією. Про це повідомили пресслужба Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

(Клен, Євген. Відтепер Україна вільно торгує ще з двома країнами / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2021. – 09.01. (<http://meest-online.com/ukraine/economy/vidteper-ukrajina-vilno-torhuje-sche-z-dvoma-krajinama/>)).

LTG Cargo, вантажна компанія найбільшої залізничної групи в країнах Балтії, Lietuvos Geležinkeliai, створила в Україні компанію LTG Cargo Ukraine з метою реалізації стратегії міжнародного розвитку та диверсифікації своєї діяльності. «Ми віримо, що, пропонуючи сучасні та надійні послуги з перевезення вантажів залізничним транспортом, ми можемо стати суттєвим зв'язком між литовським та українським бізнесом і тим самим сприяти економічній співпраці між країнами», – говорить Е. Лазаускас, генеральний директор LTG Cargo

(„LTG Cargo“ įsteigė bendrovę Ukrainoje = [LTG Cargo створила компанію в Україні] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 11.01. (<https://www.lrytas.lt/verslas/manopinigai/2021/01/11/news/per-savaite-birzoje-pakilusi-elektros-kaina-vercia-susiguzti-17851605/>)).

Місія Міжнародного валютного фонду (МВФ) відновила перегляд програми для України. Офіс МВФ нагадав, що місія проводить серію онлайн-дискусій з українськими державними чиновниками щодо останніх економічних подій, а також заходів та реформ, необхідних для завершення першого перегляду. 22 травня 2020 р. українська влада та МВФ досягли домовленості про резерв, щоб допомогти країні боротися з наслідками COVID-19. У червні 2020 р. Рада директорів МВФ затвердила 18-місячну програму очікування для України загальним обсягом близько 5 млрд дол. У тому самому місяці країна отримала перший транш у розмірі 2,1 млрд дол.

(IMF mission resumes work in Ukraine to revise cooperation program = [Місія МВФ відновила роботу в Україні з перегляду програми співпраці] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 11.01. (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/11/c_139659474.htm)).

12 січня в Берліні відбулася зустріч політичних радників лідерів країн «нормандської четвірки» з українського врегулювання. Консультації в Берліні тривали понад шести годин, радники обговорили «стан виконання домовленостей, досягнутих главами Німеччини, Франції, України та Росії під час саміту в Парижі у грудні 2019 року». Зокрема, сторони торкнулися всіх питань порядку денного. «Дискусія мала непростий, але конструктивний характер. Усі сторони відзначили важливість дотримання режиму припинення вогню на Донбасі. Під час зустрічі українська сторона акцентувала увагу на питаннях безпеки і необхідності посилення домовленостей складової безпеки», – повідомляється в заяві зустрічі

(Названа дата следующей встречи советников «нормандского формата» = [Названо дату наступної зустрічі радників «нормандського формату»] // Известия. – Москва, 2021. – 12.01. (<https://iz.ru/1110657/2021-01-12/nazvana-data-sleduiushchei-vstrechi-sovetnikov-normandskogo-formata>)).

Українська Державна митна служба повідомила, що Росія увійшла до трійки головних торгових партнерів України. «Країни найбільшого імпорту в Україну: Китай – 8,3 млрд доларів, Німеччина – 5,1 млрд доларів, Росія – 4,6 млрд доларів. Експорт з України найбільший у Китай – 7,1 млрд доларів, Польщу – 3,3 млрд доларів, Росію – 2,7 млрд доларів», – ідеться в повідомленні. Найбільш експортованими товарами з України стали зерно, чорні метали, а також жири і масла тваринного або рослинного походження. Найбільше в країну ввозили мінеральне паливо, нафту та нафтопродукти, реактори, котли, автомобілі, обладнання і механічні пристрої, наземний транспорт. У цілому обіг України у 2020 р. становив 103,4 млрд доларів. Це на 7 млрд доларів менше показника 2019 р.

(Россия в 2020 году стала одним из главных торговых партнеров Украины = [Росія у 2020 році стала одним з головних торговельних партнерів] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 12.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4640861>)).

Політичні радники лідерів країн «нормандської четвірки» провели тривалі обговорення в Берліні, але так і не дійшли згоди з питань, що стосуються конфлікту на Сході України. Заступник глави адміністрації президента РФ Д. Козак, який очолював російську делегацію, зазначив, що «бесіда була відкритою, і сторони обмінялися думками з усіх ключових питань, що стосуються виконання Мінських домовленостей і консенсусу, досягнутого на саміті лідерів груп у Парижі в грудні 2019 року». «Нам не вдалося знайти остаточних рішень», – визнав після переговорів Д. Козак, сказавши, що радники погодилися намітити нові загальні підходи до дорожньої карти всеосяжного врегулювання конфлікту на Сході України. «Ми зустрінемося протягом двох тижнів, щоб обговорити ці питання», – сказав Д. Козак, додавши, що пандемія не стала перешкодою для організації нових зустрічей

(Qi, Rep. Fresh peace talks fail for Ukrainian crisis = [Нові мирні переговори провалилися через українську кризу] / R. Qi // China daily. – Beijing, 2021. – 14.01. (<https://www.chinadailyhk.com/article/154909#Fresh-peace-talks-fail-for-Ukrainian-crisis>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

У результаті співпраці кількох органів влади було заарештовано корумпованого українського прикордонника, який просив та отримував хабарі від місцевого жителя в обмін на надання інформації про розклад та маршрути руху прикордонників. Чоловіка заарештували, коли він узяв другу частину грошей, 10 тис. грн після того, як особа, яка його підкупила, перерахувала на його банківський рахунок 8 тис. грн. Корумпований прикордонник був затриманий та притягнутий до відповідальності в прокуратурі України за отримання неправомірної вигоди

(Korrupst határőrt fogtak el a Záhony–Csap átkelő túloldalán = [З іншого боку переходу Захонь-Чап був заарештований корумпований прикордонник] // Magyar Nemzet. –

Budapest, 2021. – 05.01. (<https://magyarnemzet.hu/orszagszerte/korrupct-hatarort-fogtak-el-a-zahony-csap-atkelo-tuloldal-an-9182552/>).

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Громадянка України не може отримати право на пільги з аліментного фонду Польщі. На сьогодні у Польщі проживає понад 237 тис. українців, серед них уже три роки Оксана Василівна (дані змінені) з двома дітьми. Їхній батько, який залишається в Україні, не платить аліменти, призначені українським судом. Як результат, сім'я опиняється у важкому матеріальному становищі та отримує соціальну допомогу. Українка, яка таким чином представила матеріальне становище своє та двох своїх неповнолітніх дітей, звернулася до мера міста з проханням встановити право на пільги з фонду утримання для обох синів протягом року. До заяви було додано виконавчий наказ, виданий судом в Україні, на підставі якого було встановлено зобов'язання батька про утримання. Однак вона не мала необхідного виконавчого наказу, виданого польським судом. Тому мер міста виніс негативне рішення. Він заявив, що, хоча він розуміє складну ситуацію заявниці, законодавець чітко визначив умови надання пільг з аліментного фонду, і ці положення абсолютно обов'язкові

(Frey, Danuta. Alimenty: polski sąd nie mógł nadać klauzuli wykonalności wyrokowi ukraińskiemu – wyrok WSA = [Аліменти: польський суд не зміг надати виконавче рішення вироку українського обласного адміністративного суду] / D. Frey // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.01. (<https://www.rp.pl/Cudzoziemcy/301049988-Alimenty-polski-sad-nie-mogl-nadac-klauzuli-wykonalnosci-wyrokowi-ukrainskiemu---wyrok-WSA.html>)).

У минулому році в Угорщині надовго залишалося близько 200 тис. іноземців, з яких 78 тис. хотіли влаштуватися тут на роботу. Ця кількість постійно зростає. У середньому це особи віком від 20 до 39 років, а частка осіб старше 59 років становить трохи більше 11 %. Що стосується гендерного співвідношення, то більше чоловіків залишають батьківщину, ніж жінок. В основному в результаті конфлікту на Сході України більшість людей приїжджають в Угорщину з України, чому також сприяє той факт, що іноземним робітникам стало легше знайти роботу в Угорщині

(Molnár, Szabina. Közel kétszázézer külföldi tartózkodott Magyarországon 2020-ban = [У 2020 році в Угорщині залишилися майже двісті тисяч іноземців] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 05.01. (https://index.hu/belfold/2021/01/05/magyarorszag_letelepedes_kulfoldiek/)).

«Об'єднаним патріотам» (ОП) вдалося прийняти в першому читанні законодавчі зміни, які вводять певну категорію особистих документів. Це «картка особи болгарського походження». Вона спрямована на надання правового регулювання особливого статусу, особливо особам, що належать до болгарських історичних громад, які народилися за межами країни. За словами лідера партії НФСБ В. Симеонова, зміни спрямовані на рішення двох проблем. Одна пов'язана з нестачею робочої сили, а друга – з демографічною проблемою Болгарії. Проблеми з ринком праці слід вирішувати шляхом підвищення заробітної плати в Болгарії, а не ввозом бідніших мігрантів на роботу за мінімальну заробітну плату. Пенсія в Україні

становила 35 доларів, і там в основному були фермери. З іншого боку, в нашій країні – в районі Странджа-Сакар, був великий голод робочої сили в цьому напрямку, який можна було б задовольнити, імпортуючи робітників з України

(Лисицов, Лъчезар. С нов закон: Ще привличае бедни земеделци от Украина да работят в Странджа-Сакар = [Новим законом: Ми залучимо бідних фермерів з України до роботи в Странджа-Сакарі] / Л. Лисицов // Флагман. – Sofia, 2021. – 13.01. (<https://www.flagman.bg/article/232175>)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

За оперативними даними Мінфіну, у 2020 р. дефіцит загального фонду держбюджету України становив 215,5 млрд грн /7,6 млрд дол. США/ при затвердженому законом про бюджет граничному дефіциті в розмірі 274,5 млрд грн /9,7 млрд дол. США/. У минулому році фактичні державні запозичення до загального фонду держбюджету досягли 621,5 млрд грн /21,9 млрд дол. США/, що становить 93,8 % від запозичень, які були заплановані на цей період. Водночас Україна витратила 385,5 млрд грн /13,6 млрд дол. США/ на погашення державного боргу і ще 119,6 млрд грн /4,2 млрд дол. США/ на його обслуговування. Ці показники становлять відповідно 99,7 % і 88 % від плану. Верховна Рада України прийняла Держбюджет на 2021 р. із граничним дефіцитом 247 млрд грн /8,7 млрд дол. США/

(В 2020 году дефицит госбюджета Украины составил 215,5 млрд гривен = [У 2020 році дефіцит держбюджету України становив 215,5 млрд гривень] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 06.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0106/c31519-9806458.html>)).

Україна повинна виплатити протягом 2021 р. 585,13 млрд грн боргу. У листопаді минулого року державний і гарантований борг України в національній валюті збільшився на 1,3 % – до 2,398 трлн грн, а в перерахунку на долари – на 1,2 % до 84,24 млрд дол. США. Не дивно, що при таких величезних зобов'язаннях бюджет України на 2021 р. передбачає дефіцит у 5,5 % валового внутрішнього продукту (ВВП), тобто 246,6 млрд грн. Ситуація вимагає затягнути паски, але на цей раз не за рахунок найслабшого. Під ніж підуть інфраструктурні проекти у сфері культури, спорту і муніципальної освіти. З 1 січня Київ підвищив пенсії і мінімальну заробітну плату, хоча вони все одно залишаться на найнижчому рівні у Європі – 2600 грн (92,31 дол. США) на місяць для людей у віці 65 років і старше зі стажем роботи не менше 30 років

(Trusewicz, Iwona. Ukraina: czas zaciskania pasa = [Україна: час для жорсткої економії] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 08.01. (<https://www.rp.pl/Gospodarka/210109601-Ukraina-czas-zaciskania-pasa.html>)).

Заступник Голови Національного банку України Д. Сологуб, який обіймає свою посаду з 2015 р., вважає зміни нового керівника К. Шевченка щодо персоналу та прийняття рішень шкідливими для його ефективної роботи. Крім того, він вважає, що наслідки його реконструкції можуть ще більше затримати наступний транш позики

Міжнародного валютного фонду на 5 млрд дол., який допоміг реструктурувати НБУ після проєвропейської революції шість років тому. Відтоді банк перемагав на міжнародному рівні. МВФ та інші західні спонсори висловили стурбованість і стежать за розвитком подій. Відповідаючи на критику, прес-служба Національного банку захистила свої кадрові зміни та заявила, що прийняття рішень залишається колегіальним

(Krasnolutska, Daryna. Ukrainian Central Banker Warns Revamp Risks ‘Substantial’ Damage = [Заступник Голови Національного банку України попереджає про «значні» ризики реорганізації] / D. Krasnolutska // Bloomberg. – New York, 2021. – 13.01. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-01-13/ukrainian-central-banker-warns-revamp-risks-substantial-damage>)).

НБУ зафіксував неабиякий відтік іноземного капіталу з держави. Б. Данилишин, голова Ради НБУ, засмутив 31 грудня повідомленням, що в третьому кварталі з країни вивели 49 млн дол., а в четвертому – 50 млн дол. Причому прямі іноземні інвестиції скоротилися в січні–вересні 2020 р. на 343 млн дол. НБУ підсумував, що вони зменшилися у 24 рази, зафіксувавши їх у січні–жовтні 2020 р. на загальну суму 22 млн дол. У січні–жовтні 2019 р. їх було 4,5 млрд дол. Якщо в жовтні 2019 р. приплив інвестицій із-за кордону становив 256 млн дол., то за жовтень 2020-го – усього 9 млн дол.

(Голод, Ігор. Із України втікають інвестори / І. Голод // Місм. – Торонто, 2021. – 10.01. (<http://meest-online.com/ukraine/economy/iz-ukrajiny-vtikayut-investory/>)).

Місія Міжнародного валютного фонду відновлює після перерви через Різдвяні і новорічні свята онлайн-роботу в Україні для першого перегляду нинішньої програми співпраці. Під час другого раунду фахівці МВФ продовжать дистанційне обговорення з українською владою останніх значущих економічних подій, а також заходів і реформ, необхідних для завершення першого перегляду програми співпраці. Україна потребує зовнішнього фінансування через негативний вплив пандемії коронавірусу нового типу на економіку і великого боргового тягаря

(Миссия МВФ возобновляет работу в Украине для пересмотра программы сотрудничества = [Місія МВФ відновить роботу в Україні для перегляду програми співпраці] // Жэньминь жєбао. – Пекін, 2021. – 13.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0113/c31519-9808708.html>)).

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Міністерство фінансів США запровадило санкції щодо семи українців, звинувачених у втручанні в недавню президентську виборчу кампанію у США від імені Росії. Чотири основних об'єкти санкцій були пов'язані із зусиллями особистого адвоката президента США Д. Трампа Р. Джуліані щодо розкриття в Україні компрометуючих матеріалів, що стосуються Д. Байдена. Решта трое українців, які зазнали санкцій, мають особисті зв'язки з А. Деркачем і його медіа. Автор статті звертає увагу на те, що в українському реформістському таборі давно закликають до

аналогічних заходів і тепер оптимістично налаштовані, що сьогоднішні санкції – це новий підхід США до втручання Росії за нової адміністрації Д. Байдена

(Åslund, Anders. US sanctions Giuliani-linked Ukrainians over Russian bid to influence 2020 election = [США запровадили санкції проти українців, пов'язаних з Джуліані, з-за спроби Росії вплинути на вибори 2020 року] / A. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 11.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-sanctions-giuliani-linked-ukrainians-over-russian-bid-to-influence-2020-election/>)).

Міністерство фінансів США звинуватило сімох українців у тому, що вони допомагали депутату українського парламенту А. Деркачу «поширювати необґрунтовані твердження про те, що нинішні і колишні офіційні особи США причетні до корупції, відмивання грошей і незаконного політичного впливу в Україні». Цілями санкцій також були чотири медіа-компанії, які, за твердженням Міністерства фінансів, були пов'язані з А. Деркачем і брали участь у його зусиллях щодо поширення дезінформації

(Vogel, Kenneth. U.S. Imposes Sanctions on Ukrainians Linked to Giuliani for Election Disinformation = [США вводять санкції відносно українців, пов'язаних із Джуліані за дезінформацію про вибори] / K. Vogel // The New York Times. – New York, 2021. – 11.01. (<https://www.nytimes.com/2021/01/11/us/politics/sanctions-giuliani-trump-ukraine-election-disinformation.html?searchResultPosition=2>)).

ЕКОНОМІКА

«Тиждень», у супереч оптимістичним прогнозам державних структур, відзначав наявність дедалі більшої кількості сигналів того, що у 2020 р. на Україну чекає економічний спад. Про COVID-19 тоді ледь почали говорити в Китаї, однак кризові тенденції ставали дедалі виразнішими ще від осені 2019 р. й охоплювали щоразу більшу кількість галузей. 2020 рік підтвердив ці прогнози, зокрема ті, що криза назріла незалежно від пандемії коронавірусної хвороби. Остання її частково поглибила, більше затінила, однак аж ніяк не спровокувала. І саме тому вихід української економіки з кризи і 2021 року не відбудеться лише внаслідок приборкання пандемії у світі завдяки масовій вакцинації

(Крамар, Олександр. Тягар нерозв'язаних проблем: що заважає зростанню української економіки / О. Крамар // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 13.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25871/>)).

Український уряд вирішив, що ринкові ціни на газ – це погано. І вирішили «підкоригувати» реформу ринку газу. Підкоригувати ринкове ціноутворення. І, фактично, повернути фіксовану ціну на газ. Це пропозиція Міністерства енергетики. За дивовижним збігом, це сталося в той момент, коли «віртуальна місія МВФ у місті»

(Фурса, Сергій. Влада закладає бомбу уповільненої дії під економіку / С. Фурса // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 14.01. (<https://www.ukrslowo.net/doliludski/tochkazoru/103076.html>)).

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Депутати Верховної Ради від «Слуги народу» вважають, що селяни-одноосібники платять замало податків, а самостійну обробку землі народні обранці прирівнюють до «тіньових схем». Внесеним на порядок денний Верховної Ради законопроектом № 3131-д передбачено, що для селян-одноосібників встановлять мінімальне податкове зобов'язання, яке вираховується на підставі нормативної грошової оцінки землі за спеціально вигаданою законодавцями формулою. У середньому, за розрахунками депутатів, за гектар землі селяни платитимуть 1220 грн. Ті з них, хто зареєструється фізичними особами-підприємцями – 540 грн. Ці зобов'язання у повному обсязі стягнутимуть із 2024 р., доти вони зростатимуть поступово. 3131-д – це пом'якшений варіант законопроекту 3131, який передбачає стягнення по 1400–1500 грн з гектара для всіх без винятку категорій аграріїв – без перехідного періоду. Депутати розраховують, як зазначено в пояснювальній записці до законопроекту 3131-д, що місцеві бюджети по всій країні завдяки їхній новації наповнюватимуться щороку 12 млрд грн. Ці гроші стягнутимуться з двох мільйонів власників землі, які сьогодні самостійно обробляють 8,4 млн га землі. Фактично законопроект націлений на селян-одноосібників, адже агрофірми вже платять зазвичай більше за новий мінімальний поріг, враховуючи соціальні внески за найманих робітників і податки за орендовану землю

(Тейзе, Євген. Законопроект: з українських селян хочуть стягнути 12 мільярдів гривень / Є. Тейзе // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 04.01. (<https://p.dw.com/p/3nMt3>)).

Член правління Центру екологічних ініціатив Esoaction А. Аккерманн у своїй статті звертає увагу на те, що зміна клімату загрожує підірвати статус України як одного з провідних світових експортерів сільськогосподарської продукції. Найбільш вражаючим і тривожним фактором зміни погодних умов в Україні у 2020 р. була відсутність дощу. Інші особливості включають ерозію ґрунту, зміни в рослинності, порушення циклів сівозміни та поширення нових хвороб сільськогосподарських культур і бур'янів. Вирішення цих проблем, на думку автора, означає впровадження ряду нових практик і технологій. Швидко зростаючий сегмент органічної продукції – лише одне з багатьох напрямів, на думку автора, в яких Україна може розширити свою присутність на ринках сільськогосподарської продукції ЄС. В останні роки спостерігається різке зростання міжнародних інвестицій у сільськогосподарську інфраструктуру України

(Ackermann, Anna. Climate change may prevent Ukraine from becoming an agricultural superpower = [Зміна клімату може перешкодити Україні стати сільськогосподарською супердержавою] / А. Ackermann // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 12.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/climate-change-may-prevent-ukraine-from-becoming-an-agricultural-superpower/>)).

Через заборону експорту зернових Росією й Аргентиною у світі зростає попит на українське зерно. Про це поінформував Тарас Качка, заступник міністра розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства України. Урядовець повідомив про

очікування, що постачання з Австралії й Аргентини збалансують попит на українське зерно 2020/2021 маркетингового року, і Україна зможе, як і торік, втримати узгоджені баланси. Однак, на думку Т. Качки, цього року ситуація буде складнішою, але він упевнений, що уряд і ринок упораються. При цьому він заявив, що кількість запитів на співпрацю у продовольчій безпеці від іноземних партнерів України значно зросла

(У світі зростає попит на українське зерно // Міст. – Торонто, 2021. – 13.01. (<http://meest-online.com/news/ekonomika/u-sviti-zrostaje-popyt-na-ukrajinske-zerno/>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

В Україні вибухнув магістральний газопровід, який, серед іншого, транспортує російський газ до Європи. За словами українського газового оператора, аварія може спричинити тимчасові перебої з постачанням в околицях, але це не загрожує транзиту газу до Європи. Причини вибуху розслідуються

(Na Ukrajině vybuchl plynovod, dodávky do Evropy to prý neohrozí = [В Україні вибухнув газопровід, але поставкам у Європу це не загрожуватиме] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 09.01. (<https://www.aktualne.cz/plyn/l-i:keyword:230/>)).

По всій Україні пройшли акції протесту проти високих цін на електроенергію і газ. Кілька міст Закарпаття також приєдналися до акції. У Хусті демонстранти перекрили головну дорогу, утворилася лінія в кілька кілометрів. «Нафтогаз» за короткий час збільшив накладні витрати населення приблизно на 50 %. В. Зеленський заявив, що уряд працює над вирішенням проблеми. Президент України підкреслив, що ціна на газ на світовому ринку постійно зростає через погодні умови та інші причини. Виконувач обов'язків міністра енергетики Ю. Вітренко вніс на розгляд проєкт про зниження ціни на газ

(Vöb, György. Tüntetéshullámot okozott közüzemi díjak emelése Kárpátalján = [Підвищення тарифів на комунальні послуги в Закарпатті викликало хвилю протестів] / G. Vöb // Index.hu. – Budapest, 2021. – 11.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/11/tuntetesek_ukrajna_kozuzemi_dijak/)).

Президент Сербії О. Вучич ввів в експлуатацію ділянку газопроводу «Турецький потік», яким у Європу піде російський газ. «Газопровід “Турецький потік” є частиною довгострокових планів Росії щодо мінімізації транспортування газу через Україну після анексії Криму шляхом будівництва альтернативних маршрутів», – відзначає Сербська служба Радіо Свобода. Досі Росія поставляла газ у європейські країни і Туреччину газопровідною мережею, що проходить через Україну, Молдову і Румунію. У 2019 р. цим маршрутом було експортовано майже 200 млрд куб. м газу. Росія наполягає, що трубопроводи в обхід України – це економічний, а не політичний проєкт

(Сербия открыла участок «Турецкого потока» для российского газа = [Сербія відкрила ділянку «Турецького потоку» для російського газу] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 01.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31029474.html>)).

Автор статті в Atlantic Council пише, що нові санкції США, схоже, зруйнують надії Росії на завершення будівництва трубопроводу «Північний потік-2», який значно зміцнив би контроль Кремля над європейським енергопостачанням. На думку автора, «завершення будівництва завдасть шкоди Україні, зробивши газотранспортну систему країни значною мірою надлишковою і позбавивши Київ значних доходів від транзиту». Багато хто побоюється, що, зменшивши залежність Москви від України в питанні транзиту газу на ринки ЄС, «Північний потік-2» також підвищить імовірність майбутньої ескалації триваючої російської військової агресії проти України

(Francis, Diane. US imposes new sanctions to kill off Putin's pet pipeline = [США вводять нові санкції, щоб убити улюблений трубопровід Пуміна] / D. Francis // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 02.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/us-imposes-new-sanctions-to-kill-off-putins-pet-pipeline/>)).

Компанія «Оператор ГТС України» повідомила, що «транзит газу з Росії у Європу через Україну у 2020 р. становив 55,8 млрд кубометрів, що на 38 % менше, ніж у 2019 році». При цьому «Газпром» повністю розрахувався за весь обсяг замовлених потужностей за контрактом. На зниження обсягів транзиту у Європу через Україну вплинули запуск нових газопроводів в обхід України, а також зменшення попиту на блакитне паливо в ЄС і значні запаси газу у європейських ПСГ. Глава компанії С. Макогон заявив, що у 2020 р. «Оператор ГТС України» на 100 % виконав свої ключові завдання – забезпечив надійне транспортування газу для українських споживачів і в повному обсязі виконав зобов'язання щодо транзиту газу у ЄС і Молдову

(Транзит російського газу в ЄС через Україну за год упав на 38 % = [Транзит російського газу в ЄС через Україну за рік упав на 38 %] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 02.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4638506>)).

Попит на природний газ із Росії може впасти на третину. На початку 2021 р. на газовому ринку Південно-Східної Європи відбулися події, які матимуть довгострокові наслідки для бізнесу «Газпрому». В останній день 2020 р. Болгарія почала отримувати природний газ з Азербайджану. Угорщина стане головним покупцем газу, незважаючи на те, що Україна також входить до потенційних споживачів. Угорщина є важливим ринком для «Газпрому». У 2019 р. компанія продала там 11,26 млрд кубометрів газу. На сьогодні «Газпром» буде постачати на угорський ринок, як і раніше, транзитом через Україну. Тільки російському газу тепер доведеться конкурувати на цьому ринку з поставками з Хорватії. «Газпром» ще не вирішив, що робити з Україною – припинити транзит газу через Україну чи ні

(Джамбазов, Денис. „Газпром“ изгуби монопола в България = [«Газпром» втратив монополію в Болгарії] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 05.01. (<https://fakti.bg/world/541875-gazprom-izgubi-monopola-v-balgaria>)).

Генеральний директор компанії «Оператор ГТС України» С. Макогон повідомив, що російська компанія «Газпром» знизила транзит газу через Україну з близько 180 млн кубометрів на добу в кінці грудня 2020 р. до приблизно

130 млн кубометрів на добу на початку січня 2021 р. «Оператор ГТС України» готовий забезпечити більший обсяг транзиту при відповідних заявках «Газпрому», зауважив глава компанії

(«Газпром» снизил транзит газа через Украину в начале января = [«Газпром» снизил транзит газа через Украину на початку січня] // Известия. – Москва, 2021. – 06.01. (<https://iz.ru/1108706/2021-01-06/gazprom-snizil-tranzit-gaza-cherez-ukrainu-v-nachale-ianvaria>)).

Україна створила незалежну газотранспортну компанію ГТСОУ і уклала п'ятирічний транзитний контракт із Росією. Директор з державних і міжнародних зв'язків українського оператора газотранспортної системи ГТСОУ О. Белькова пише, що обслуговування внутрішнього ринку залишається основою бізнесу ГТСОУ, але комерційна життєздатність залежить від міжнародної діяльності, на яку припадає 80 % виручки ГТСОУ. З першого дня компанія зосередилася на співробітництві із сусідами з ЄС – Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Розширення співпраці може створити безпрограшні ситуації для Європи і для України. Український оператор газотранспортної системи сподівається на розширення співпраці з європейськими партнерами у 2021 р.

(Bielkova, Olga. How to improve EU-Ukraine energy cooperation in 2021 = [Як поліпшити співробітництво між Україною та ЄС в енергетиці у 2021 році] / О. Bielkova // Atlantic Council. – Washington, 2021. – 07.01. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-to-improve-eu-ukraine-energy-cooperation-in-2021/>)).

Прем'єр-міністр Мекленбурга-Західної Померанії хоче забезпечити спорудження суперечливого трубопроводу «Північний потік-2». За словами прем'єр-міністра, це корисно для навколишнього середовища. Однак, як показує дослідження Німецького інституту економічних досліджень, це «не потрібно з точки зору енергетики, шкідливо для навколишнього середовища та економічно не вигідно». Трубопровід також суперечить німецьким кліматичним цілям, як справедливо критикує його одна з авторів дослідження К. Кемферт. Швидше, це спроба російського режиму та його клептократії вкласти великі гроші в геостратегічні інтереси Москви, а саме виключити Польщу та Україну з мережі газопроводів

(Ein Lügegebäude von geradezu Trump'schen Dimensionen = [Будівля брехні відверто розмірів Трампа] // Die Welt. – Berlin, 2021. – 09.01. (<https://www.welt.de/debatte/kommentare/article224048456/Manuela-Schwesig-und-ihre-Fake-Umweltstiftung.html?cid=onsite.onsitesearch>)).

Замовлення на блакитне паливо на українсько-польському кордоні перевищують потужність українських газопроводів. Українському оператору довелося відхилити деякі замовлення. «Замовлення трейдерів на транспортування газу з України до ЄС у віртуальному пункті з'єднання Україна – Польща на сьогодні перевищують гарантовану потужність транспортної системи. Компанія була змушена обмежити замовлення в системі коротких відстаней, ідеться в повідомленні компанії

«Оператор газотранспортної системи України» (ОГТСУ). Україна, зіткнувшись із значним скороченням транзиту газу з Росії, шукає нові шляхи використання своїх газопроводів (ГТС). Тому з 1 січня 2020 р. вона пропонує послугу коротких перевезень – передачу сировини на короткі відстані. Цю послугу найлегше перервати або обмежити. Але тариф на короткі перевезення є найнижчим – у 2–3 рази нижчим, ніж при замовленні гарантованої потужності. Звідси велика кількість замовлень. Особливістю послуг на короткі відстані є ризик того, що клієнти можуть не отримати всю замовлену сировину. У цьому випадку послуга оплачується лише за фактичну кількість поставленого газу. Така ситуація і виникла

(Trusewicz, Iwona. Ukraina ogranicza przesył gazu przez Polskę. Popyt przerósł przepustowość = [Україна обмежує транспортування газу через Польщу. Попит перевищує потужність] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 11.01. (<https://www.rp.pl/ENERGIA-Gaz/301119897-Ukraina-ogranicza-przesyl-gazu-przez-Polske-Popyt-przerosl-przepustowosc.html>)).

Газовий ринок зустрів 2021 р. вибуховим зростанням цін на тлі холодної зими в Північній півкулі і перебоїв із поставками СПГ через проблеми з виробництвом і логістикою. При цьому «Газпром», хоча і заздалегідь забронював додаткові потужності для транзиту газу через український газотранспортний коридор, поки знижує його завантаження й активно вибирає запаси з підземних сховищ газу у Європі. Стримуючи поставки через Україну, «Газпром», на думку автора, «сушить» європейський ринок, створюючи умови для підтримки високих цін і в кінці зими. Аналітик із газу Центру енергетики МШУ «Сколково» С. Капітонов прогнозує, що «перспективи першого кварталу будуть прямо залежати від бронювання додаткових потужностей в українському коридорі. Якщо ж концерн буде бронювати додаткові потужності в Україні, то має всі шанси повторити рекордні показники «докоронавірусних» років, – вважає аналітик

(Дятел, Татьяна. Газ надул ценовые пузыри = [Газ надув цінові бульбашки] / Т. Дятел // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 11.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4639645?query=%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B8%D0%BD%D0%B0>)).

Управління у справах конкуренції та захисту споживачів повідомляє, що польські служби управління PGNiG та ERU, що працюють в Україні, мають створити спільну організацію. УОКіК оцінить відповідність такої концентрації антимонопольному законодавству. PGNiG вже має офіс у Києві, торгує газом та веде виробництво в Україні. Він підписав низку угод про співпрацю з ЄСВ. Ця компанія, заснована українцями та американцями, зареєстрована в штаті Делавер, є, наприклад, посередником у постачанні газу PGNiG до Дніпра

(Jakóbiak, Wojciech. PGNiG zamierza połączyć siły z Ukraincami = [PGNiG має намір об'єднати зусилля з українцями] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2021. – 12.01. (<https://biznesalert.pl/pgnig-eru-polska-ukraina-koncentracja-uokik-energetyka-gaz/>)).

За чинним контрактом з компанією «Оператор ГТС України» (ОГТСУ), у 2020 р. «Газпром» зобов'язався прокачати через територію України 65 млрд куб. м газу (по 178 млн куб. м на добу). У грудні обсяг прокачування через Україну становив 183 млн куб. м на добу. «Газпрому» довелося заплатити ОГТСУ за підвищеним тарифом. На думку заступника генерального директора Інституту національної енергетики А. Фролова, в реальності транзит 2021-го може перевищити торішній показник. Згідно з динамікою європейського ринку, «Газпрому» доведеться прокачати через український коридор не менш 60 млрд куб. м газу. Тобто приблизно третина газу, який прокачується через Україну, буде оплачуватися за підвищеним тарифом

(Фролов, Александр. Давить на газ = [Тиснути на газ] / А. Фролов // Известия. – Москва, 2021. – 13.01. (<https://iz.ru/1110409/aleksandr-frolov/davit-na-gaz>)).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Український уряд затвердив плани придбання перших систем Neptune. Очікується, що «вбивці кораблів» місцевого виробництва збільшать обороноздатність Азовського та Чорного морів. Повідомляється, що на сьогодні Neptune може пролетіти до 280 км. Підписаний контракт передбачає, що перша партія систем повинна бути виготовлена в найближчі роки – загалом шість пускових установок, кожна з яких має чотири ракети

(Mulokas, Arnas. Ukraina ginkluojasi naujomis „laivų žudikėmis“: įspūdingos galimybės leis padidinti gynybos pajėgumus = [Україна озброєна новими «вбивцями кораблів»: вражаючі можливості для підвищення обороноздатності] / А. Mulokas // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 07.01. (<https://www.lrytas.lt/it/ismanyk/2021/01/07/news/ukraina-ginkluojasi-naujomis-laivu-zudikemis-ispudingos-galimybes-leis-padidinti-gynybos-pajegumus-17808509/>)).

Міністерство оборони України повідомило, що українські військові моряки зі складу екіпажів патрульних катерів класу «Айленд» вирушать до міста Балтимор штату Меріленд у США, щоб пройти 10-тижневий курс навчання під керівництвом американських інструкторів. Майбутні екіпажі катерів класу «Айленд» уже пройшли посилену підготовку в Україні. Перші два патрульних катери класу «Айленд» увійшли до бойового складу українських ВМС у 2019 р. До кінця першого півріччя 2021 р. Україна сподівається отримати ще три катери з бойовими модулями і корабельними системами американського виробництва. Після цього у складі українського флоту буде створений повноцінний дивізіон патрульних катерів класу «Айленд»

(Украинские экипажи катеров «Айленд» пройдут курс обучения в США = [Українські екіпажі катерів «Айленд» пройдуть курс навчання в США] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2021. – 05.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0105/c31519-9805819.html>)).

Українські військові моряки зі складу екіпажів патрульних катерів класу «Айленд» найближчим часом вирушать для проведення подальшого навчання до

м. Балтимор (штат Меріленд). Під керівництвом американських інструкторів вони мають пройти десятитижневий курс навчання

(Екіпажі катерів «Айленд» пройдуть підготовку у США // Міст. – Торонто, 2021. – 15.01. (<http://meest-online.com/ukraine/vijsko/ekipazhi-kateriv-ajlend-projdut-pidhotovku-u-ssha/>)).

Міністр оборони України А. Таран підписав указ про переведення українських військових звань на коди військових рангів НАТО за стандартом STANAG 2116. Перехід на коди військових рангів стане складовою частиною проекту концепції військової кадрової політики Збройних сил України до 2025 р. За словами міністра, «це починає євроатлантичну трансформацію системи кадрового менеджменту в країні». «Такі рішення покликані змінити систему управління кар'єрою радянського зразка на сучасну, прийняту в арміях провідних країн», – заявив А. Таран

(Украинские воинские звания переведены на стандарты НАТО = [Українські військові звання переведені на стандарти НАТО] // Коммерсантъ. – Москва, 2021. – 06.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4639013>)).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

«Гектари державної землі отримували чиновники, олігархи, члени їхніх сімей, службовці, водії, коханки і навіть охоронці. Була створена ціла каста пільговиків, – каже Роман Лещенко, міністр аграрної політики та продовольства України в інтерв'ю РР. – Чи відчула Україна вже наслідки реформи, розпочатої в березні після історичного скасування мораторію на продаж сільськогосподарських земель? Перебуваючи в центрі Європи, протягом 20 років ми мали рабські закони, що позбавляли фермерів права розпоряджатися своєю землею. Але скасування мораторію – це лише частина великої реформи. Ми зняли величезну кількість корупційних та бюрократичних процедур, які блокують права органів місцевого самоврядування та громадян на власну землю. Як керівник Держгеокадастру, я вирішив передати управління сільськогосподарськими землями органам місцевого самоврядування, які були створені після цьогорічних місцевих виборів. Крім того, я звільнив понад 6000 чиновників, зайнятих в українській системі геодезії та картографії. Бюрократії все ще занадто багато, але ми з нею боремося. Це нелегко. Я півроку живу з державною охороною. Я постійно отримую погрози. За цією справою стоять дуже відомі імена. Розкриття цієї інформації закінчить їхню кар'єру. Саме їм слід боятись обдуреного українського народу

(Szoszyn, Ruslan. Przez dwie dekady rozkradano państwowe ziemie na Ukrainie = [Протягом двох десятиліть в Україні розкрадали державні землі] / R. Szoszyn // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.01. (<https://www.rp.pl/Wywiady/301049928-Przez-dwie-dekady-rozkradano-panstwowe-ziemie-na-Ukrainie.html>)).

За словами політичного аналітика і кримінолога П. Поймана, нині ризики для безпеки в Росії, Білорусі, Україні та інших країнах Східної Європи формуються поєднанням організованої злочинності, корупційної схеми та недоліками

функціонування певної частини державної адміністрації. Однак, на думку політолога, можна спостерігати певні відмінності в характері функціонування організованої злочинності в Росії та Україні. Що стосується України, то, за словами П. Поймана, Україна є однією з найвільніших країн на колишньому радянському просторі

(Šťáhlavský, David. Kriminolog: Obchodovat s lidmi je pro organizovaný zločin výhodnější, drogu totiž prodáte jen jednou = [Кримінолог: Торгівля людьми краще для організованої злочинності, оскільки ви продаєте наркотик лише один раз] / D. Šťáhlavský // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 06.01. (<https://plus.rozhlas.cz/kriminolog-obchodovat-s-lidmi-je-pro-organizovany-zlocin-vyhodnejsi-drogu-totiz-8398142>)).

КСУ визнав неконституційними призначення директором НАБУ А. Ситника та повноваження президента створювати НАБУ і брати участь у його формуванні й у «запуску» структур, які його контролюватимуть. Пізніше визнав неконституційними обов'язкове електронне декларування посадовців, статті Кримінального кодексу про покарання за недостовірне декларування та незаконне збагачення та право Національної агенції із запобігання корупції перевіряти спосіб життя представників влади. Відтак, глава держави заявив: «Тупицький не може бути головою КСУ»

(Голод, Ігор. Зеленський відсторонив голову КСУ, чим перевищив свої повноваження / І. Голод // Міст. – Торонто, 2021. – 11.01. (<http://meest-online.com/ukraine/crime/zelenskyj-vidstoronyv-holovu-ksu-i-perevyschyv-povnovazhennya/>)).

Силовики і чільні чиновники часів режиму Януковича дедалі виразніше прагнуть реваншу. Не в останню чергу сприяє цьому політика Зе-команди, яка намагається сподобатися «і нашим, і вашим». Ще одна проблема – наскрізь корумпована суддівська система України, яку, на жаль, так і не вдалося ефективно реформувати за шість років, що минули з моменту Революції гідності. Стало відомо, що скандальний Окружний адміністративний суд Києва (ОАСК) під орудою судді П. Вовка, котрого підозрюють у спробі захоплення державної влади та участі в злочинній організації, зобов'язав Міністерство внутрішніх справ звернутися до Міністерства юстиції, щоб вилучити з реєстру люстрованих осіб М. Чинчина, котрий у часи Майдану керував Головним слідчим управлінням МВС

(Берчак, Ігор. ОАСК скасував люстрацію чиновника часів Янукович / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2021. – 13.01. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/oask-skasuvav-lyustratsiyu-chnynovnyka-chasiv-yanukovycha/>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Українська поліція заявляє, що має нові докази для встановлення винних у вбивстві відомого журналіста-розслідувача Павла Шеремета. Журналіст був убитий вибухом автомобіля, за кермом якого він був в столиці України Києві 20 липня 2016 р. Його вбивство не розкрито. Національна поліція України заявила, що отримала «документи та аудіозаписи», пов'язані зі справою. «Документи та аудіозаписи, останній з яких датується 2012 р., уже були надані слідству і представляють інтерес із точки зору встановлення винних у злочині», – ідеться в

повідомленні поліції. Влада додала, що отримала дозвіл на подальше розслідування в неназваній європейській країні та звертається за додатковою інформацією

(Pavel Sheremet: Ukrainian police find new evidence in 2016 murder of journalist = [Павло Шеремет: Українська поліція знайшла нові докази у справі вбивства журналіста у 2016 р.] // Euronews. – Paris, 2021. – 04.01. (<https://www.euronews.com/2021/01/04/pavel-sheremet-ukrainian-police-find-new-evidence-in-2016-murder-of-journalist>)).

Українська поліція отримала інформацію про ймовірних виконавців убивства журналіста П. Шеремета – документи та аудіозаписи, зроблені не пізніше 2012 р. «Документи та аудіозаписи, останній раз датовані 2012 роком, уже передані на розслідування та корисні для встановлення винних у злочині», – ідеться в повідомленні на веб-сайті Національної поліції. Раніше інтернет-видання «Українська правда» на основі звукозаписів та бельгійського видання EObserver оголосило, що вбивство П. Шеремета було організоване білоруськими спецслужбами. Сьогодні в його вбивстві звинувачують трьох осіб. Жоден з обвинувачених не визнає своєї провини у вбивстві П. Шеремета

(Garso įrašas atskleidė, kad A. Lukašenka planavo žmogžudystes Vokietijoje = [Аудіозапис показує заплановані Лукашенком вбивства в Німеччині] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 04.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/01/04/news/irasai-atskleide-kad-a-lukasenka-planavo-zmogzudytes-vokietijoje-17766257/>)).

Українська поліція заявила, що розслідує документи та аудіозаписи 2012 р. щодо планів убивства білоруського журналіста Павла Шеремета. Раніше портал EObserver повідомляв, що до нападу були залучені білоруські спецслужби. Поліція оприлюднила заяву про вбивство Шеремета того самого дня, коли веб-сайт EObserver опублікував відео, в якому стверджується, що у 2012 р. служби безпеки КДБ Білорусі обговорювали плани вбивства журналіста. Українська поліція надала деякі подробиці щодо аудіозаписів, які зараз вивчаються. Підозрюваних не встановлено. Українська поліція заявила, що отримала власні матеріали через іноземні спецслужби. Було підтверджено, що невідомі говорять про вбивство Шеремета

(Malinowski, Przemyslaw. Zabójstwo Pawła Szeremieta. Ukraina bada nagrania audio = [Убивство Павла Шеремета. Україна вивчає аудіозаписи] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 04.01. (<https://www.rp.pl/Bialorus/210109823-Zabojstwo-Pawla-Szeremieta-Ukraina-bada-nagrania-audio.html>)).

Українська поліція заявила, що проводить розслідування документів та аудіозаписів 2012 р. щодо планів убивства білоруського журналіста П. Шеремета, який був убитий вибухом автомобіля в Києві у 2016 р. Інтернет-газета EObserver опублікувала запис, з якого видно, що в обговорюванні плану вбивства замішана служба безпеки КДБ Білорусі. Якщо достовірність запису, опублікованого EObserver, підтвердиться, це посилить підозри в причетності білоруського КДБ до вбивства П. Шеремета. У зв'язку з убивством в Україні судять трьох українських підозрюваних, проте влада не встановила, хто замовив убивство

(Zinets, Natalia. Ukraine investigates audio recordings discussing journalist's murder = [Україна розслідує аудіозаписи, що обговорюють убивство журналіста] / N. Zinets // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 04.01. (https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-investigates-audio-recordings-discussing-journalists-murder-536998/)).

У Львові в рамках спеціальної операції Служби безпеки України (СБУ) вилучено транспорт героїну вагою понад тону, повідомила прес-служба Генеральної прокуратури України. «Слідство показало, що наркотики контрабандно ввозили в Україну з Пакистану в грудні минулого року через морський порт «Південний» поблизу Одеси. Далі «товари», які видавали за харчові продукти, транспортувались на захід України. Потім це мало їхати до країн Європейського Союзу», – повідомляється в прес-релізі. Цікаво, що наркотики до Європейського Союзу мали відправлятися дипломатичною поштою. Загалом було вилучено 1035 кг героїну

(Mikulski, Jakub. Rekordowa próba przemytu na Ukrainie. Zarekwirowano ponad tonę heroiny = [Рекордна спроба контрабанди в Україні. Вилучено понад тону героїну] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 05.01. (https://www.rp.pl/Przestepczosc/210109752-Rekordowa-proba-przemytu-na-Ukrainie-Zarekwirowano-ponad-tone-heroiny.html)).

Служба безпеки України вилучила понад одну тону героїну та затримала чотирьох підозрюваних у місті Львові. Підозрювані, усі іноземці, планували відправити героїн до Європейського Союзу дипломатичним вантажем. Троє з них були спіймані на місці, де упакували наркотики, повідомила СБУ

(Ukraine seizes over 1 ton of heroin, arrests 4 = [Україна вилучила понад 1 тону героїну, 4 арештованих] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.01. (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/06/c_139646709.htm)).

Українські чиновники заявили, що вилучили близько 1,1 т героїну, який контрабандисти мали ввезти до країн Європейського Союзу, а також затримали чотирьох громадян Туреччини. У заяві національної Генеральної прокуратури йдеться про те, що героїн було вилучено у місті Львів, приблизно за 50 км від польського кордону. Зазначається, що героїн походить із Пакистану і потрапив у країну через чорноморський порт Одеса. Героїн, вартість якого оцінюється в 2,3 млрд грн (81 млн дол.), мав бути доставлений до ЄС під виглядом дипломатичного вантажу

(Ukraine seizes ton of heroin destined for Europe = [Україна вилучила тону героїну, призначеного для Європи] // Independent. – London, 2021. – 07.01. (https://www.independent.co.uk/news/ukraine-seizes-ton-of-heroin-destined-for-europe-ukraine-ap-smugglers-countries-citizens-b1783289.html)).

Багато вбивств в Україні залишаються нерозкритими, і смерть журналіста П. Шеремета довгий час не була винятком. Білоруського журналіста, який десятиліттями повідомляв про критику режиму диктатора О. Лукашенка, було вбито в Києві 20 липня 2016 р. Нова інформація свідчить про те, що О. Лукашенко, всупереч

попереднім запереченням, міг замовити вбивство Шеремета – як і інші вбивства його опонентів

(Hassel, Florian. «Wir sollten uns um Scheremet kümmern» = [«Ми повинні подбати про Шеремета»] / F. Hassel // Sueddeutsche Zeitung. – München, 2021. – 07.01. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-wir-sollten-uns-um-scheremet-kuemmern-1.5167634?reduced=true>)).

Україна не пропонувала Угорщині притягнути до кримінальної відповідальності Жолта Легені, колишнього політика МСЗП, хоча це було б можливо з юридичної точки зору. Таким чином, колишній голова комітету з питань етики Лівой партії, ймовірно, буде засуджений в Україні за контрабанду цигарок. У вигідній для нього справі він може відбутися штрафом, в інших випадках може навіть бути засуджений до позбавлення волі за контрабанду великої кількості цигарок

(Ukrajnában ítéltetik el a csempészet gyanújába keveredett volt MSZP-st = [В Україні може бути засуджений колишній функціонер МСЗП, можливо причетний до контрабанди.] // Magyar Nemzet. – Budapest, 2021. – 15.01. (<https://magyarnemzet.hu/belfold/ukrajnaban-itelhetik-el-csempeszet-gyanujaba-keveredett-volt-mszp-st-9227081/>)).

Index.hu інформує про опубліковані звукозаписи і матеріали, які свідчать про те, що білоруські спецслужби спланували вбивство П. Шеремета, російського журналіста, убитого в Києві у своїй машині чотири роки тому за прямою вказівкою президента Білорусі О. Лукашенка. У національній поліції України підтвердили, що отримали інформацію про можливих замовників убивства журналіста. Як говориться в повідомленні поліції, ця інформація була отримана за допомогою розвідки «з території однієї з країн Європи». Ідеться про документи й аудіозаписи, на яких «невстановлені особи обговорюють питання вбивства П. Шеремета»

(Kovács, Ferenc. Hangfelvételek tanúsága szerint a belarusz KGB állhat a Seremet-gyilkosság mögött = [Звукозаписи припускають, що за вбивством Шеремета може стояти КДБ Білорусі] / F. Kovács // Index.hu. – Budapest, 2021. – 04.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/04/pavel_seremet_belarusz_gyilkossag/)).

Колишній співробітник білоруських спецслужб І. Макар заявив про готовність свідчити у справі про вбивство П. Шеремета, яка розслідується в Україні. За словами І. Макара, він передав українському слідству наявні в нього докази причетності білоруських спецслужб до загибелі П. Шеремета в Києві у 2016 р. У МВС України заявили, що записи ніяк не суперечать версії слідства, яка звинуватила у вбивстві П. Шеремета кількох громадян України. За словами представника МВС, обвинувачені могли виконувати замовлення «невстановлених осіб», навіть не знаючи, хто саме замовники

(Украинское следствие изучает «белорусский след» в убийстве Шеремета = [Українське слідство вивчає «білоруський слід» у вбивстві Шеремета] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2021. – 05.01. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/31034382.html>)).

Служба безпеки України /СБУ/ припинила контрабанду в ЄС рекордної партії героїну вагою 1,035 т. Вартість вилучених наркотиків за цінами чорного ринку перевищує 2,3 млрд грн /81 млн дол. США/. Як заявила СБУ, героїн був ввезений в Україну транснаціональним злочинним угрупованням через Одеський морський порт. Наркотики заховали в контейнері серед продуктів харчування. Згодом зловмисники планували переправити героїн із Західної України до Євросоюзу під виглядом дипломатичного вантажу. СБУ затримала чотирьох іноземців, підозрюваних у причетності до наркотрафіку

(В Україні вилучили рекордну партію героїну, що призначалася для ЄС = [В Україні вилучили рекордну партію героїну, що призначалася для ЄС] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2021. – 07.01. (<http://russian.people.com.cn/n3/2021/0107/c31519-9806671.html>)).

«Поліція в північному місті Ольденбург змогла заарештувати підозрюваного оператора найбільшого у світі незаконного ринку DarkMarket», – ідеться в заяві прокуратури, яка назвала це кульмінацією операції міжнародних правоохоронних органів, що тривала кілька місяців. 34-річний громадянин Австралії, імовірно, оператор DarkMarket, був заарештований недалеко від німецько-датського кордону, як і понад 20 серверів, які він використовував у Молдові та Україні

(German police shutter “world’s largest darknet marketplace” = [Німецька поліція закрила найбільший у світі ринок даркнету] // Daily Sabah. – Istanbul, 2021. – 12.01. (<https://www.dailysabah.com/world/europe/german-police-shutter-worlds-largest-darknet-marketplace>)).

Німецька поліція ліквідувала те, що, на їхню думку, було найбільшим у світі незаконним торговим майданчиком «даркнет», який близько півмільйона людей використовували для торгівлі наркотиками і криптовалютою, включаючи біткоїни. Влада також вилучила понад 20 серверів у Молдові та Україні. У розслідуванні брали участь Федеральне бюро розслідувань, Американська адміністрація з питань боротьби з наркотиками та поліція з різних країн, включаючи Великобританію, Данію та Україну

(Nicola, Stefan. German Police Shut Down Darknet Marketplace That Traded Bitcoin = [Німецька поліція закрила ринок Darknet, що торгував біткоїнами] / S. Nicola // Bloomberg. – New York, 2021. – 12.01. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2021-01-12/german-police-shut-down-darknet-marketplace-that-traded-bitcoin>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Поширення епідемії коронавірусу в Україні продовжує сповільнюватися, значно збільшилася кількість людей, які одужали. За останніми даними Міністерства охорони здоров'я України, захворюваність коронавірусом в Україні становить 324 людини на 100 тис. жителів. Це більш ніж у вісім разів перевищує рівень, при якому можна говорити про стримування епідемії. Водночас заповнюваність лікарняних ліжок продовжувала знижуватися, становивши в середньому 36,3 % по

країні на 31 грудня. Тільки в Миколаївській області заповнюваність ліжок в установах, призначених для пацієнтів з коронавірусом, перевищує 50 %, у Києві цей показник становить 44,1 %

(Nem javul a helyzet Ukrajnában, megint nőtt az új fertőzöttek = [Ситуація в Україні не поліпшується, кількість нових заражень знову збільшилася] // Index.hu. – Budapest, 2021. – 01.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/01/ukrajna_koronavirus_jarvany_fertozottek/)).

У перший день нового року в Україні було зареєстровано близько 5000 нових випадків зараження коронавірусом, що значно менше, ніж у попередні два дні. Кількість загиблих також значно знизилася. Міністр охорони здоров'я України М. Степанов заявив, що «проведення тестів на коронавірус має тенденцію до зниження». За словами мера В. Кличка, навіть у столиці було зареєстровано набагато менше нових випадків зараження. Кількість виявлених інфікованих у Києві перевищила 12 600 осіб, а кількість смертей зросла до 1942

(Bálint, Somkuti. Koronavírus: Bár az év első napja kedvezőbb volt, összességében nem jó a helyzet Ukrajnában = [Коронавірус: хоча перший день року був більш сприятливим, в цілому ситуація в Україні залишає бажати кращого] / S. Bálint // Index.hu. – Budapest, 2021. – 02.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/02/ukrajnaban_kevesebb_fertozottet_jelentettek/)).

Заступник міністра охорони здоров'я України В. Ляшко заявив, що реєстрація в Україні російського препарату від коронавірусу «Супутник V» для його виробництва і вакцинації громадян неможлива до закінчення третьої фази випробувань. Головний санітарний лікар додав, що, «за наявною в нього інформацією, закінчення третьої фази клінічних досліджень “Супутник V” заплановано на грудень 2021 року»

(Минздрав Украины указал на невозможность регистрации вакцины «Спутник V» = [МОЗ України вказав на неможливість реєстрації вакцини «Супутник V»] // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 02.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4638517>)).

А. Жумаділов, керівник української державної компанії з медичних закупівель, заявив, що не бачить «обґрунтування» придбання російських вакцин проти COVID-19. «Поки що немає раціональної основи для замовлення цього російського продукту, який має у своєму сегменті більш дешеві, ефективніші та надійніші вакцини», – сказав він

(Ukrainos ekspertas neįžvelgia „racionalaus pagrindo“ pirkti rusiškas COVID-19 vakcinas = [Український експерт не бачить «обґрунтування» придбання російських вакцин проти COVID-19] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 03.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/01/03/news/ukrainos-ekspertas-neizvelgia-racionalaus-pagrindo-pirkti-rusiskas-covid-19-vakcinas-17759902/>)).

Президент України наказав «негайно перевірити» претензії бізнесмена, який звинуватив державних чиновників у таємній вакцинації проти Covid-19 незаконно ввезеними вакцинами. «Я наказав спецслужбам (...) негайно перевірити інформацію

про нібито контрабанду вакцин проти коронавірусу», – сказав Володимир Зеленський, коли Україна ще не отримувала дози за офіційними каналами. «Якщо хтось справді мав ідею завозити вакцину таємно та порушуючи закон, щоб продати її, реакція повинна бути якомога жорсткішою», – продовжив він. Український підприємець Михайло Бродський повідомив на своєму веб-сайті «Обозреватель», що деяким депутатам та, можливо, Прем'єр-міністру Денису Шмигалю нещодавно ввели вакцину Pfizer-BioNTech у приватній клініці столиці Києва. За його словами, ця вакцина була незаконно ввезена в Україну наприкінці грудня на борту чартерного літака з Ізраїлю, і зацікавлені сторони витратили по 2500 євро на дві дози

(Le président ukrainien demande une enquête sur une contrebande de vaccins contre le coronavirus = [Президент України закликає провести розслідування щодо контрабандної вакцини проти коронавірусу] // Le Figaro. – Paris, 2021. – 06.01. (<https://www.lefigaro.fr/flash-actu/le-president-ukrainien-demande-une-enquete-sur-une-contrebande-de-vaccins-contre-le-coronavirus-20210106>)).

Українська поліція розслідує повідомлення про те, що деякі громадяни були незаконно прищеплені проти COVID-19 вакцинами, які не були офіційно затверджені, і платили до 3000 євро за дозу, повідомили високопосадовці. «Якщо хтось дійсно думав таємно та з порушенням закону імпортувати вакцину для продажу, реакція повинна бути якомога жорсткішою», – заявив Президент України В. Зеленський

(Ukraine investigating illegal vaccinations against COVID = [Україна розслідує незаконні щеплення проти COVID] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2021. – 06.01. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-investigating-illegal-vaccinations-against-covid-537899/>)).

Українська поліція та працівники охорони здоров'я розслідують повідомлення про те, що деякі громадяни незаконно отримували щеплення проти Covid-19 вакцинами, які не були офіційно затверджені, заявив Прем'єр-міністр Д. Шмигаль. Україна, яка до цього часу зареєструвала більше одного мільйона інфекцій Covid-19 та 19357 смертей, ще не затвердила жодну з нових розроблених вакцин, хоча в грудні підписала контракт на придбання 1,9 млн доз китайської вакцини Sinovac, і очікується, що вона буде доставлена найближчим часом. Деякі українські ЗМІ повідомили, що в київській клініці почали робити щеплення людей, імовірно, вакциною, розробленою компаніями Pfizer та BioNTech, з оплатою до 3000 євро за дозу. У звітах зазначається, що вакцину могли завезти з Ізраїлю. «Жодна з вакцин на сьогодні не сертифікована в Україні. І я впевнений, що жодна розумна людина не зможе вакцинуватись ліками невідомого походження», – сказав Д. Шмигаль та заявив, що перші партії китайської вакцини можуть надійти лише в лютому. У березні Україна також сподівається отримати першу партію з восьми мільйонів доз вакцин у рамках глобальної установи COVAX, створеної для постачання вакцин біднішим країнам

(Murray, Jessica. Coronavirus live news: EU medicines regulator approves Moderna vaccine; Japan's daily cases hit new record = [Новини в прямому ефірі: Регулятор лікарських засобів ЄС затвердив вакцину Moderna; Щоденні випадки в Японії досягли нового рекорду] / J. Murray // The Guardian. – London, 2021. – 06.01.

(<https://www.theguardian.com/world/live/2021/jan/06/coronavirus-live-news-who-chief-very-disappointed-after-china-blocks-wuhan-visit-1-in-50-infected-in-uk>)).

Президент України В. Зеленський доручив правоохоронним органам перевірити інформацію про нібито ввезену контрабандну вакцину від COVID-19 в країну. В. Зеленський повідомив, що в державі є чіткий план вакцинації, згідно з яким щеплення спочатку отримають люди з груп ризику і медики. Прем'єр-міністр України Д. Шмигаль доручив МОЗ та МВС країни перевірити інформацію про можливу підпільну вакцинацію. Прем'єр зазначив, що зараз Київ очікує першу партію вакцин китайської компанії Sinovac Biotech, у країну поставлять 1,9 млн доз. Влада веде переговори і з іншими виробниками, чиї препарати пройшли клінічні випробування

(Зеленський поручил СБ України перевірити повідомлення о контрабандній вакцині = [Зеленський доручив СБ України перевірити повідомлення про контрабандну вакцину] // Известия. – Москва, 2021. – 06.01. (<https://iz.ru/1108763/2021-01-06/zelenskii-poruchil-sb-ukrainy-proverit-soobshcheniia-o-kontrabandnoi-vaktcine>)).

Президент України Володимир Зеленський закликав негайно розслідувати повідомлення про те, що державні чиновники таємно щеплені проти COVID-19. Україна ще не отримувала жодних доз через офіційний імпорт. Згідно із заявами ЗМІ, препарати були незаконно ввезені в Україну наприкінці грудня на борту чартерного літака з Ізраїлю, коштувати мали по 2500 євро за дві дози. В. Зеленський наказав силовим структурам «перевірити» претензії без зволікань

(Holroyd, Matthew. Ukrainian President Zelenskyu calls for investigation into alleged COVID-19 vaccine 'smuggling' = [Президент України Зеленський закликає провести розслідування щодо нібито «контрабанди» вакцин проти COVID-19] / M. Holroyd // Euronews. – Paris, 2021. – 07.01. (<https://www.euronews.com/2021/01/07/ukrainian-president-zelenskyu-calls-for-investigation-into-alleged-covid-19-vaccine-smuggl>)).

Бізнесмен М. Бродський написав на своєму порталі новин «Обозреватель», що контрабандні дози вакцини прибули в Україну з Ізраїлю літаком. За словами бізнесмена, кожна з двох доз вакцини коштувала 2500 євро. Президент України В. Зеленський розпорядився розслідувати звинувачення в тому, що в країну незаконно ввезли вакцину проти коронавірусу, щоб деякі чиновники могли таємно нею вакцинуватись

(Kontrabandininkų taikinyje – vakcinų: privertė reaguoti Ukrainos prezidentą V. Zelenskį = [Вакцини націлені на контрабандистів: Президент України Зеленський змушений реагувати] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 07.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/01/07/news/kontrabandininku-taikinyje-vakcinu-priverte-reaguoti-ukrainos-prezidenta-v-zelenski-17813974/>)).

Президент України В. Зеленський розпорядився розслідувати звинувачення, про те, що деякі посадовці ввозили до країни контрабандні вакцини проти коронавірусу, щоб прищепити себе таємно. Про це сказав Президент після того, як

бізнесмен М. Бродський заявив, що деякі депутати та, можливо, навіть Прем'єр-міністр Д. Шмигаль отримали вакцину Pfizer-BioNTech у приватній київській клініці. «Я наказав спецслужбам негайно перевірити інформацію про передбачувану контрабанду вакцин проти коронавірусу», – сказав В. Зеленський

(Ukraine orders probe into Covid vaccine smuggling claims = [Україна замовила розслідування заяв про контрабанду вакцин від Covid] // The News. – Islamabad, 2021. – 07.01. (<https://www.thenews.com.pk/print/770421-ukraine-orders-probe-into-covid-vaccine-smuggling-claims>)).

Заступник глави Міністерства внутрішніх справ України А. Геращенко заявив, що Служба безпеки і поліція країни почали перевірку даних про нібито ввезену контрабандну вакцину від COVID-19. «Продавати вакцину, яку не зареєстровано і ввезену контрабандним шляхом, без сплати митних зборів і податків – це є порушенням», – повідомив він

(На Украине начали проверку информации о контрабандной вакцине от COVID-19 = [В Україні почали перевірку інформації про контрабандну вакцину від COVID-19] // Известия. – Москва, 2021. – 07.01. (<https://iz.ru/1108997/2021-01-07/na-ukraine-nachali-proverku-informacii-o-kontrabandnoi-vaktcine-ot-covid-19>)).

Українську охорону здоров'я сколихнув новий скандал – продаж безрецептурної вакцини проти коронавірусу від компаній Pfizer та BioNTech. Кажуть, що в київській клініці почали робити щеплення людей платою до 3000 євро за дозу. Повідомлення про нелегальний імпорт та продаж розслідуються поліцією

(Elitu v Kyjevě mají očkovat pašovanou vakcínou, rozjždí se vyšetřování = [Еліту в Києві мають вакцинувати контрабандною вакциною, триває розслідування] // iDNES.cz. – Praha, 2021. – 08.01. (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/ukrajina-ockovani-pfizer.A210107_204139_zahranicni_cern)).

Хоча Україна намагається стримати пандемію коронавірусу, яка переповнила її переобтяжену медичну систему пацієнтами, святкування православного Різдва відбулося широко без масок і соціального дистанціювання. У гірському селі Ільці люди без масок переповнили невелику церкву, де цілували ікони, а згодом стояли близько один до одного, щоб спостерігати за процесією музикантів. У дні між Новим роком та Різдвом на головних вулицях Львова було повно людей, багато хто випивав гарячі напої на свіжому повітрі. 42-мільйонна країна реєструє близько 9000 нових інфекцій COVID-19 на день; загинуло понад 19 500 людей. Україна ввела карантин, закрити школи та розважальні заклади та ресторани до кінця січня. Але, на думку багатьох, цей крок запізнився

(Ukraine: Few masks for Christmas, despite virus pressure = [Україна: На Різдво мало масок, незважаючи на тиск вірусу] // Independent. – London, 2021. – 08.01. (<https://www.independent.co.uk/news/ukraine-few-masks-for-christmas-despite-virus-pressure-coronavirus-pandemic-ukraine-masks-ap-lviv-b1784140.html>)).

Сьогодні Україна закрила школи, ресторани та спортзали, коли набув чинності новий загальнодержавний режим. Інфекції коронавірусом в Україні знову почали зростати у вересні і залишаються відносно високими. 41-мільйонна держава зареєструвала понад 1 млн випадків коронавірусу із 19 588 смертями на 8 січня. Нові заходи, які включають закриття розважальних центрів та заборону масових зборів, діятимуть до 24 січня. Уряд заявляє, що введення обмежень може допомогти уникнути необхідності жорсткішого блокування згодом, що може завдати більшої шкоди економіці

(Hil, Amelia. Coronavirus live news: global record 4,000 US Covid deaths in 24 hours; EU signs deal for 300m more Pfizer jabs = [Новини в прямому ефірі від коронавірусу: глобальний рекорд 4000 смертей у США за 24 години; ЄС підписує угоду на понад 300 мільйонів доз вакцини Pfizer] / A. Hil // The Guardian. – London, 2021. – 08.01. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/jan/08/coronavirus-live-news-poorest-countries-to-get-vaccine-in-weeks-says-who-brazil-deaths-pass-200000?page=with:block-5ff8059d8f081f3586ba769f>)).

Україна запровадила широкі обмеження, спрямовані на стримування зростаючої коронавірусної інфекції, але деякі міста в основному ігнорують обмеження, і критики заявили, що цей крок викликає занепокоєння із запізненням. Уряд розробив плани блокування у грудні, коли щодня в країні реєструвались 12 000–14 000 нових інфекцій. Але заходи, які охоплюють закриття шкіл, розважальних закладів, тренажерних залів та ресторанів, були введені лише після закінчення канікул. Православна Україна відзначала Різдво, багато людей у деяких церквах були без масок. Міністр охорони здоров'я М. Степанов заявив, що обмеження допоможуть зменшити навантаження на систему охорони здоров'я, ослаблену реформами та нестачею лікарів

(Ukraine imposes virus lockdown that many say came too late = [Україна запроваджує блокування, які, на думку багатьох, прийшли занадто пізно] // Independent. – London, 2021. – 09.01. (<https://www.independent.co.uk/news/ukraine-imposes-virus-lockdown-that-many-say-came-too-late-ukraine-cities-critics-ap-government-b1784477.html>)).

Україна закрила школи, ресторани та спортзали, набув чинності новий загальнодержавний режим. Інфекції коронавірусом в Україні знову почали зростати у вересні і залишаються відносно високими. Нові заходи, які включають закриття розважальних центрів та заборону масових зібрань, діятимуть до кінця січня. Президент В. Зеленський та міністр охорони здоров'я М. Степанов заявили, що обмеження на вихідні були терміново необхідні до звичайного сезону грипу. Уряд заявляє, що введення обмежень зараз може допомогти уникнути необхідності жорсткішого карантину пізніше

(Wahlquist, Calla. China tightens curbs as cases surge; Denmark restricts all travel – as it happened = [Китай посилює обмеження у міру сплеску ситуації, Данія обмежує всі поїздки – як це сталося] / C. Wahlquist // The Guardian. – London, 2021. – 09.01. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/jan/08/coronavirus-live-news-poorest-countries-to-get-vaccine-in-weeks-says-who-brazil-deaths-pass-200000?page=with:block-5ff8059d8f081f3586ba769f>)).

Медичний коледж на Заході України перетворений на тимчасову лікарню, оскільки коронавірус захопив східноєвропейську країну. Фойє коледжу у Львові вміщує 50 ліжок для пацієнтів із COVID-19, а ще 300 розміщують у лекційних залах та аудиторіях, щоб помістити людей, які шукають допомоги у переповненій лікарні швидкої допомоги поблизу. Уряд закрити школи, спортзали та розважальні заклади та заборонив сервірування столів у ресторанах до кінця січня. Україна, де проживає 42 мільйони населення, повідомила про понад 1,1 млн підтверджених випадків коронавірусу та майже 20 тис. смертей під час пандемії. Конфлікт із підтримуваними Росією сепаратистами у східній частині України, який триває вже сьомий рік, ще більше виснажив економіку, яка страждає від корупції. Суперечливі реформи, які скоротили державні субсидії, послабили систему охорони здоров'я в країні

(Ukraine's hospitals grapple with COVID-19 surge = [Лікарні України стикаються з сплеском COVID-19] // Independent. – London, 2021. – 10.01. (<https://www.independent.co.uk/news/ap-photos-ukraines-hospitals-grapple-with-covid19-surge-ukraine-hospital-hospitals-college-country-b1785011.html>)).

Україна підписала перший контракт на поставку вакцин проти Covid-19 з китайською компанією Sinovac. Міністр охорони здоров'я України Максим Степанов оголосив про закупівлю китайської вакцини, раніше замовленої Індонезією, Туреччиною, Бразилією і Чилі. «Україна підписала перший контракт із всесвітньо відомою компанією Sinovac. Ціна, за якою Україна купує одну дозу вакцини у цього виробника, становить 504 грн. «Це ціна вакцин проти Covid-19, яку платить більшість країн, і це прийнятна ціна», – сказав міністр, якого цитує УНІАН. М. Степанов також зазначив, що Міністерство охорони здоров'я поки не може оголосити ціну препаратів інших виробників, яку воно узгоджує, через «жорсткі правила про нерозголошення такої інформації». За даними китайського виробника, вакцина CoronaVac показала ефективність у 97% на перших двох етапах клінічних випробувань

(Mikulski, Jakub. Ukraina kupuje szczepionki od Chin. 18 dolarów za sztukę = [Україна купує вакцину у Kumaю. 18 доларів за штуку] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 10.01. (<https://www.rp.pl/Covid-19/210119985-Ukraina-kupuje-szczepionki-od-Chin-18-dolarow-za-sztuke.html>)).

Медичний коледж на Заході України перетворений на тимчасову лікарню, оскільки коронавірус заповнив східноєвропейську країну. Фойє коледжу у Львові вміщує 50 ліжок для пацієнтів з Covid-19, а ще 300 розміщують у лекційних залах та аудиторіях, щоб вмістити людей, які шукають допомоги у переповненій лікарні швидкої допомоги. Керівник терапевтичного відділення лікарні М. Сайко сказала, що простір коледжу подвоївся у два рази. Вона сподівається, що розпорядження на широке блокування зменшить навантаження на українську систему охорони здоров'я. Україна реєструє близько 9000 нових інфекцій COVID-19 на день; загинуло понад 19 500 людей. Уряд закрити школи, спортзали, розважальні заклади та ресторани до кінця січня. Багато медичних працівників критикують уряд за те, що він ввів блокування лише після Різдва та новорічних свят. Це потрібно було робити раніше

(*Slawson, Nicola. UK reports nearly 55,000 new infections – as it happened = [Великобританія повідомляє про майже 55 000 нових інфекцій – як це вже сталося] / N. Slawson // The Guardian. – London, 2021. – 10.01. (<https://www.theguardian.com/world/live/2021/jan/10/coronavirus-live-news-opposing-vaccine-is-suicidal-denial-says-pope-greater-brisbane-in-lockdown-despite-no-local-cases-for-second-day?page=with:block-5ffac3238f086b9a461f722a>)).*

Лікар Вікторія Магнич об'їжджає пацієнтів у Карпатах на Заході України на кінному візку. Лікар переживає, що довгі вихідні означатимуть різке збільшення кількості нових випадків. Це ускладнить її роботу ще більше. Вулиці українських міст під час свят були переповнені святковими натовпами. Тисячі людей у країні збиралися до церков на різдвяні богослужіння, не звертаючи увагу на безпечні відстані та маски. В Україні розпочався широкомасштабний карантин, щоб зупинити ріст інфекцій, проте багато працівників охорони здоров'я попереджають, що цей крок відбувся занадто пізно

(*Na mši byli lidé bez roušek, líbali kříž. Bojím se nové vlny, říká ukrajinská lékařka = [На богослужіннях були люди без масок, цілували хрест. Я боюся нової хвилі, каже український лікар] // Aktualne.cz. – Praha, 2021. – 11.01. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/na-msi-byli-lide-bez-rousek-libali-kriz-bojim-se-nove-vlny-r/r~9baf3706541311eba25cac1f6b220ee8/>)).*

Газета The New York Times описує, як Україна намагається отримати вакцину проти нового коронавірусу. Українські політики вели переговори про придбання вакцини з Pfizer, але через рішення адміністрації президента Д. Трампа про заборону експорту вакцин ці плани зазнали краху. Якщо це не зміниться, Україна може придбати західні вакцини наприкінці 2021 р. Українські політики не хочуть замовляти російські вакцини. Україна має отримати 8 млн доз вакцини за програмою Covax, вони прибудуть лише в березні. Але майже 2 млн доз китайської вакцини від Sinovac Biotech мають надійти на початку лютого, саме геополітична перемога Китаю запропонувати Україні хоча б щось, пише New York Times

(*„Kyrgyzský Trump“ Žaparov vyhrál volby a bude prezidentem, všímá si The Financial Times = [«Киргизський Трамп» Жапаров переміг на виборах і буде президентом, зазначає The Financial Times] // Cesky rozhlas. – Praha, 2021. – 11.01. (<https://plus.rozhlas.cz/kyrgyzsky-trump-zaparov-vyhral-volby-a-bude-prezidentem-vsima-si-financial-times-8401223>)).*

Відгулявши новорічні свята, українці пішли на новий коронавірусний локдаун – з відкритими гірськолижними курортами, але без можливості купити предмети першої необхідності в супермаркетах, пише український журналіст і публіцист Сергій Руденко. Нинішній локдаун – уже третій в Україні після початку пандемії. Перший і найбільш жорсткий, із зупиненням усього без винятку транспорту, включаючи метро й авіап перевезення, діяв два з половиною місяці. У травні 2020 р., після його закінчення, Президент України Володимир Зеленський без тіні сумніву заявив: він і Прем'єр-міністр Денис Шмигаль – «майстри у боротьбі з коронавірусом». Мовляв, завдяки саме їм Україні вдалося уникнути катастрофічних наслідків під час першої

хвилі COVID-19. Хоча саме через дії влади, представники якої під час першого локдауну вели себе безтурботно, ігноруючи ними ж введені заборони, українці, зрештою, втратили пильність. Результатом чого стало різке зростання захворювання минулої осені. Другу хвилю коронавірусу Україна зустріла практично в тому ж стані, що і першу. Так, Прем'єр і міністр охорони здоров'я восени 2020 р. звітували про багаторазове збільшення зданих українцями тестів, про нові ліжко-місця, про премії медпрацівникам і про багато іншого. Але при цьому в державних клініках тиждень доводилося чекати результат ПЛР-тесту, п'ять-шість днів стояти в черзі, щоб зробити КТ. У лікарнях зберігається дефіцит місць і недостатньо кисневої техніки. Реальність різко відрізнялася від того, що малювали «майстри у боротьбі з COVID-19». І цю різницю вже встигли відчутти багато українських родин. Необхідність чергового локдауну влада України пояснює бажанням знизити навантаження на систему охорони здоров'я після новорічних свят. Медики впевнені: навіть незважаючи на досить оптимістичну офіційну статистику щодо захворювання COVID-19, країну чекає зростання кількості інфікованих. І, судячи з усього, не останнє, з огляду на те, що Україна навіть і не починала вакцинації населення. «Але чи будуть українці тепер суворо дотримуватися правил чергового локдауну? Сумніваюся», – пише автор

(Руденко, Сергій. Коментар: Третій локдаун в Україні – з лижами, але без трусів і лампочок / С. Руденко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.01. (<https://p.dw.com/p/3nmrq>)).

У 42-мільйонній країні зареєстровано понад 1,1 млн підтверджених інфекцій COVID-19 та майже 20 тис. смертей. Лікар Вікторія Магнич об'їжджає пацієнтів у Карпатах на кінному візку. В. Магнич побоюється, що довгі канікули, під час яких українці відвідували ресторани та інші розважальні заклади, відвідували святкові вечірки та переповнені церковні служби, спричинять сплеск нових інфекцій коронавірусу та ускладнюватимуть її роботу. Україна запровадила широкі обмеження, спрямовані на стримування сплеску інфекцій, проте багато медичних працівників кажуть, що цей крок відбувся занадто пізно. Вулиці українських міст заповнили святкові натовпи під час свят, а тисячі людей з'їхалися до церков, щоб відвідати різдвяні богослужіння, не турбуючись про соціальну дистанцію чи носіння масок. «Якби вони запровадили блокування до свят, це мало б позитивний вплив на кількість заражень коронавірусом», – сказала В. Магнич

(Village doctor in Ukraine faces coronavirus challenge = [Сільський лікар в Україні стикається з викликом коронавірусу] // Independent. – London, 2021. – 11.01. (<https://www.independent.co.uk/news/village-doctor-in-ukraine-faces-coronavirus-challenge-patients-ukraine-villages-service-ap-b1785262.html>)).

Україна отримає 5 млн доз вакцини проти COVID-19 від китайської компанії Sinovac у першій половині цього року. «Лехім підписав угоду з провідним китайським виробником ліків Sinovak Biotech на поставку препаратів», – сказала агентству Е. Мірошник, директор з маркетингу української компанії. Препарат китайської компанії буде доставлений поза ініціативою COVAX, яка координується Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ). Від COVAX Київ сподівається отримати 8 млн доз. Кількість випадків в Україні почала зростати у вересні і відтоді залишається високою, що спричинило кілька національних карантинів. Кількість

заражених людей, зареєстрованих там з початку пандемії, становить 1 124 430, причому 20 019 загиблих

(Петров, Ангел. Коронавирусът по света: Еврокомисијата подготвя споразумение за осма вакцина (хронологія) = [Коронавирус у всьому світі: Європейська комісія готує угоду для восьмої вакцини (хронологія)] / А. Петров // Дневник. – Sofia, 2021. – 12.01. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/01/12/4162371_koronavirusut_po_sveta_evrokomisiyata_podgotvia/)).

Смертність в Україні зростає. За останні 24 години зафіксовано 6 409 нових хворих на Covid-19 та 195 випадків смерті, спричинених цією хворобою: про це повідомив міністр охорони здоров'я М. Степанов. Зони з найбільшою кількістю нових інфекцій – це Київ, де за останню добу було 906 випадків, Запорізька область – 529, Харківська область – 521 та Одеська область – 513. Загалом з початку епідемії, в Україні підтверджено 1130 839 випадків захворювання на Covid, а 20 214 людей померли від цієї хвороби. У країні проживає близько 44 млн людей

(Coronavirus, in Cina record di contagi da luglio. Nel Mondo, 88 milioni di casi = [Коронавирус, запис заражень у Кумай з липня. У світі 88 мільйонів випадків] // La Stampa. – Turin, 2021. – 13.01. (<https://www.lastampa.it/esteri/2021/01/13/news/coronavirus-in-cina-record-di-contagi-da-luglio-1.39767032>)).

На уряд України тиснуть за те, що він не забезпечив жодної вакцини західного виробництва, а чиновники охорони здоров'я в Києві досі відхиляють російську вакцину «Супутник V». Президент В. Зеленський звернувся за допомогою до ЄС, заявивши, що «надзвичайно важливо отримати вакцини»

(US Covid-19 deaths hit record, China rushes to contain outbreaks = [Смертність США від Covid-19 стала рекордною, Кумай намагається стримувати спалаху] // The News. – Islamabad, 2021. – 14.01. (<https://www.thenews.com.pk/print/773911-us-covid-19-deaths-hit-record-china-rushes-to-contain-outbreaks>)).

Глава української дипломатії Д. Кулеба категорично відкинув будь-яку можливість доставки вакцини, розробленої Росією, Sputnik V. «Як член уряду, я виступлю проти, навіть якщо вона буде ефективною. Росію не хвилює здоров'я українців, вона зайнята нав'язуванням своєї пропаганди та ідеології», – заявив Д. Кулеба. Зі свого боку Президент України В. Зеленський направив послання державам-членам ЄС, у якому закликав їх «приділити особливу увагу» у зв'язку з цим державам «Східного партнерства» (Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Республіка Молдова та Україна). В. Зеленський заявив, що «детально обговорив це питання» з М. Санду, президентом Молдови, яка перебувала в Києві з першим візитом за кордон після вступу на посаду в грудні

(Geopolitica vaccinului = [Геополітика вакцин] // Corect News. – București, 2021. – 15.01. (<http://www.corectnews.com/politics/geopolitica-vaccinului>)).

Міністерство охорони здоров'я України не запропонує продовжувати строгий карантин, заявив заступник міністра охорони здоров'я України В. Ляшко. За словами чиновника, МОЗ розраховує перейти на адаптивний карантин, що посилить обмеження лише в тих регіонах України, де спостерігається несприятлива епідеміологічна ситуація

(Ukraine's health ministry will not recommend extending lockdown = [Міністерство охорони здоров'я України не рекомендуватиме продовжувати локдаун] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 15.01. (http://www.xinhuanet.com/english/2021-01/15/c_139668706.htm)).

Лише в трьох країнах Європи зараз не вакцинують населення від Covid-19 – Білорусі, Молдові й Україні. Максим Степанов, український міністр охорони здоров'я, запевнив, що Україна купить вакцини проти коронавірусної хвороби за ціною, визначеною в більшості країн. За його словами, 30 грудня 2020 р. його відомство уклало угоду про постачання вакцини виробництва китайської компанії Sinovac Biotech, й одна доза препарату коштуватиме 504 грн. Але українські посадовці вищого рангу, політики та бізнесмени стільки чекати не хочуть. Тому вирішили зробити щеплення вакциною, завезеною до України нелегально. Публічно інформацію про це ніде не знайдеш, її поширюють від знайомих до знайомих. За даними видання «Страна», вакцинацію проводять під грифом «таємно» на базі однієї з приватних клінік Києва

(Клен, Євген. У Києві підпільно щеплять від коронавірусу багатіїв / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2021. – 15.01. (<http://meest-online.com/ukraine/society/u-kyjevi-pidpilno-sheplyat-vid-koronavirusu-bahatijiv/>)).

Росія готова проводити в Україні клінічні випробування вакцини від Covid-19, поєднуючи Sputnik V з вакциною, розробленою AstraZeneca та Оксфордським університетом, заявив глава російського фонду прямих інвестицій (RDIF) К. Дмитрієв. RDIF, який продає вакцину Sputnik V за кордоном, оголосив про намір протестувати комбінацію AstraZeneca із Sputnik V, щоб перевірити, чи може це підвищити ефективність препарату з Великобританії. «Ми готові повністю передати наші виробничі технології в Україну, готові розпочати клінічні випробування спільної вакцини AstraZeneca та Sputnik V», – сказав К. Дмитрієв. Раніше лідер проросійської української партії «Опозиційна платформа – За життя» В. Медведчук повідомив, що харківська фармацевтична компанія «Біолек» направила запит до українських органів охорони здоров'я про реєстрацію російської вакцини Sputnik V. М. Гамалей, який розробляв російський препарат, погодився передати технологію та передати клітинну лінію українській компанії для виробництва вакцини. За словами політика, така передача може відбутися протягом двох тижнів, а виробництво вакцини для громадян України може бути розпочато протягом 3–6 місяців. Клінічні випробування вакцини Sputnik V продовжуються в Білорусі, Об'єднаних Арабських Еміратах, Венесуелі та Індії. Багато вчених критикували та ставили під сумнів ефективність російського препарату, який офіційно назвали Gam-COVID-Vac. Використання Sputnik V в Україні категорично виключив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль

(Mikulski, Jakub. Rosjanie chcą polaczyć Sputnik V ze szczepionką AstraZeneca. Na Ukrainie = [Росіяни хочуть поєднати Sputnik V з вакциною AstraZeneca. В Україні] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.01. (<https://www.rp.pl/Covid-19/210109941-Rosjanie-chca-polaczyc-Sputnik-V-ze-szczepionka-AstraZeneca-Na-Ukrainie.html>)).

В Україні зареєстровано менше п'яти тисяч нових випадків зараження коронавірусом. Була оновлена зональна класифікація країни, яка була опублікована Міністерством охорони здоров'я України. До списку додалися Польща, США і Великобританія, де був зареєстрований інший тип інфекції. За класифікації Угорщина все ще перебуває в червоній зоні. Україна не отримає вакцини до лютого. На той час очікується надходження першого траншу понад 1,9 млн доз вакцини проти коронавірусу, закуплених у китайської фармацевтичної компанії Sinovac. Очікується, що в рамках міжнародної ініціативи Covax перша доза з уже обіцяних 8 млн доз вакцини надійде в Україну в березні

(Molnár, Szabina. Magyarországot ismét a vörös zónába sorolta Ukrajna = [Україна знову поставила Угорщину в червону зону] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 03.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/03/ukrajna_magyarorszag/)).

ЄС повинен забезпечити коронавірусні вакцини сусіднім балканським країнам та вжити заходів проти поширення SARS-CoV-2 в Україні, заявили в спільному листі до Європейської комісії 13 міністрів закордонних справ країн-членів, включаючи Чехію. Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс каже, що ЄС зобов'язаний подати руку допомоги «партнерам у Східній Європі, Західних Балканах та інших регіонах». На черговій прес-конференції ЄК заявила, що розглядає варіанти допомоги для балканських держав та інших країн, включаючи Грузію та Україну

(Balkán se bez EU těžko dostává k vakcínám. Pomozte, využívají i Češi = [Балкани відчують труднощі з доступом до вакцин без ЄС. Допоможемо, чехи теж телефонують] // iDNES.cz. – Praha, 2021. – 06.01. (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/eu-balkan-bosna-srbsko-vakcina-rusko.A210106_164256_zahranicni_jhr)).

В Ізраїлі звернули увагу на оприлюднену українськими ЗМІ інформацію про підпільну вакцинацію від коронавірусу, яку проходять високопоставлені чиновники і бізнесмени в Києві. Причина в тому, пише ізраїльське видання, що вакцину, імовірно, нелегально завезли з Ізраїлю. Українські журналісти пояснюють, що походження вакцини достовірно невідомо, проте продавці стверджують, що це препарат, розроблений німецькою компанією BioNTech і американською Pfizer

(В Украине секретно прививают чиновников и бизнесменов «вакциной из Израиля» = [В Україні тасмно прищеплюють чиновників і бізнесменів «вакциною з Ізраїлю»] // Вести. – Рішон-ле-Ціон, 2021. – 06.01. (<https://www.vesty.co.il/main/article/Hk5WoHmCv>)).

Європейський Союз повинен надіслати вакцини проти коронавірусу своїм балканським сусідам і зробити більше для боротьби з вірусом в Україні, заявили

міністри закордонних справ 13 держав-членів у спільному листі. Країни заявили, що ЄС не буде в безпеці від COVID-19, доки країни вздовж їхніх кордонів не відновляться від пандемії. «Ми рішуче підтримуємо зусилля та ініціативи держав-членів та Європейської комісії щодо розподілу вакцин за контрактами, укладеними з найближчими сусідами ЄС – такими, як країни Західних Балкан», – сказано в опублікованому листі міністрів. Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергис окремо заявив, що «наш обов'язок – допомогти партнерам ЄС на Сході, Західних Балканах та інших регіонах»

(Гивкова, Александрина. Коронавирусът по света: Сърбия очаква 2 млн. дози от руската «Спутник V» = [Коронавирус у всьому світі: Сербія очікує 2 мільйони доз від російського Sputnik V] / А. Гивкова // Дневник. – Sofia, 2021. – 06.01. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2021/01/06/4160084_koronavirusut_po_sveta_surbiia_ochakva_2 mln_dozi_ot/)).

Україна, яка вже залучена в перетягування канату між Сходом і Заходом у європейській політиці, тепер стала центром геополітики вакцин проти коронавірусу – поки що на шкоду Україні. Переговори з Pfizer та іншими західними виробниками вакцин для отримання ранніх поставок провалилися після того, як адміністрація Д. Трампа заборонила експорт вакцин. Планується, що Україна з населенням 42 млн осіб отримає 8 млн доз вакцини в рамках програми Covax. Ситуація з вакцинами викликала інформаційну війну в Україні, яку роздухує Росія. Телевізійні станції мовлення проросійських поглядів і проросійської політики звинуватили В. Зеленського у відмові приймати ліки від ворога. «Вона настільки політизована, що її не можна використовувати», – сказав О. Данилюк, колишній голова Ради національної безпеки України

(Varenikova, Maria. In Vaccine Geopolitics, a Great Game Played With Ukrainians' Health = [У геополітиці вакцин велика гра в здоров'я українців] / М. Varenikova // The New York Times. – New York, 2021. – 09.01. (<https://www.nytimes.com/2021/01/09/world/europe/covid-vaccines-ukraine.html?searchResultPosition=1>)).

Директор департаменту з розвитку групи фармацевтичних компаній «Лекхім» М. Ренський в ексклюзивному інтерв'ю Сінхуа сказав, що співпраця з китайською біофармацевтичною компанією Sinovac Biotech допоможе Україні розпочати вакцинацію безпечними вакцинами в першій половині 2021 р. За словами М. Ренського, «Лекхім» підписав угоду з Sinovac Biotech про закупівлю 5 млн доз вакцини CoronaVac проти COVID-19, ставши ексклюзивним постачальником цих ліків в Україну

(UK records highest daily death toll since start of COVID-19 = [У Великобританії зафіксовано найбільшу кількість загиблих за день з початку COVID-19] // China daily. – Beijing, 2021. – 14.01. (<https://www.chinadailyhk.com/article/154876#UK-records-highest-daily-death-toll-since-start-of-COVID-19>)).

Співпраця з китайською біофармацевтичною компанією Sinovac Biotech допоможе Україні розпочати вакцинацію в першій половині 2021 р. безпечними вакцинами, заявив директор з розвитку Lekhim Group. За словами директора з розвитку Lekhim Group, компанія підписала угоду з Sinovac Biotech про придбання 5 млн доз вакцини CoronaVac проти COVID-19, ставши ексклюзивним постачальником цього препарату в Україну. «Спільний проєкт Lekhim – Sinovac Biotech дасть нашій країні можливість розпочати вакцинацію в першій половині 2021 року безпечними вакцинами», – сказав він. Він додав, що Україна отримає вакцину в першій половині цього року після її офіційної реєстрації в країні. І перші 1,9 млн доз CoronaVac надійде до Міністерства охорони здоров'я

(Ukraine's cooperation with Sinovac allows starting mass COVID-19 vaccination in first half of 2021 = [Співпраця України з Sinovac дозволяє розпочати масову вакцинацію проти COVID-19 у першій половині 2021 р.] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 14.01. (http://www.xinhuanet.com/english/europe/2021-01/14/c_139665661.htm)).

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ

В «Енергоатомі», який є оператором усіх чотирьох діючих в Україні АЕС, які виробляють понад половину електроенергії в державі, остаточно визнали потребу завершити нарешті будівництво сховища для відпрацьованого ядерного палива (ВЯП). Адже його вивезення з Рівненської, Південноукраїнської та Хмельницької АЕС (Запорізька має власне сховище) на технологічну витримку до РФ щороку коштує до 200 млн дол.

(Голод, Ігор. В «Енергоатомі» пообіцяли не «годувати» агресора / І. Голод // Міст. – Торонто, 2021. – 05.01. (<http://meest-online.com/ukraine/economy/v-enerhoatomipooobitsyalu-ne-hoduvaty-agresora/>)).

Віра Балабух, завідувачка відділу прикладної метеорології та кліматології Українського гідрометеорологічного інституту, попередила 25 грудня в ефірі телеканалу «Апостроф Live» про зміни, які неминуче призведуть до катастроф. «Україна взагалі не дуже забезпечена питною водою. Зміни клімату, які зараз відбуваються і пришвидшуються, в Україні відбуваються вдвічі швидше, ніж на планеті. Ці зміни призводять до того, що води стає дедалі менше. Уже зараз це серйозна проблема. Особливо величезна для східних областей України», – наголосила кліматолог

(Голод, Ігор. Куди зникає питна вода в Україні / І. Голод // Міст. – Торонто, 2021. – 04.01. (<http://meest-online.com/ukraine/society/kudy-znykaje-pytna-voda-v-ukrajini/>)).

У Болгарії кращі та привабливіші національні парки, ніж у Швейцарії, згідно з дослідженням експертів із SaveOnerEgy. Болгарія перебуває на четвертому місці із середнім рейтингом 9,64 з 10 у рейтингу TripAdvisor. В Україні розташований Національний парк, який переходить у Карпатський національний природний парк. Цей парк розташований в Івано-Франківській області та займає 515,7 кі. км. Він має

найвищу оцінку національних парків в Україні, кредит рейтингу TripAdvisor – 9,73 із 10

(Джамбазов, Денис. Експерти: Българските национални паркове са по-атраktivни от швейцарските = [Експерти: болгарські національні парки привабливіші за швейцарські] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 13.01. (<https://fakti.bg/world/544123-eksperti-balgarskite-nacionalni-parkove-sa-po-atraktivni-ot-shveicarskite>)).

СУСПІЛЬСТВО

Попри карантин, Україна гучно відсвяткувала Новий рік. Над Обуховим Київської області пролетів Санта-Клаус на мотопараплані та закидав дитячий майданчик солодощами. У Запоріжжі з нагоди 112-ї річниці з дня народження Степана Бандери провели автопробіг та зібрали підписи під зверненням про повернення йому звання Герой України. В Одеській області спалахнув вагон електричного потяга. У Львові, на щастя, нічого не горіло, але пригод не бракувало. Зокрема, патрульні затримали в центрі міста чоловіка, який у нетверезому стані новорічної ночі стріляв із травматичного пістолета «Форт-17Р». А в Славському на Львівщині зупинився крісельний підйомник, унаслідок чого 74 людей, які застрягли в повітрі, довелося знімати рятувальникам. Що ж, святкування Нового року скінчилося, тепер час святкувати Різдво Христове. Це одне з найулюбленіших свят дітей і дорослих

(Клен, Євген. Новий рік відсвяткували, а тепер – Різдво / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2021. – 06.01. (<http://meest-online.com/ukraine/celebration/novyj-rik-vidsvyatkuvaly-a-teper-rizdvo/>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Уповноважений із захисту державної мови України Т. Кремень заявив, що «держслужбовці та претенденти на громадянство України будуть зобов'язані складати іспит з української мови». У січні в Україні набуде чинності одна зі статей Закону «Про забезпечення функціонування української мови як державної», де було запропоновано ввести іспити для чиновників, що визначають рівень знання української мови, і штрафувати за порушення норм закону. За словами Т. Кременя, іспит не потрібно буде здавати депутатам і правоохоронцям

(Претендентов на украинское гражданство обяжут сдавать языковой экзамен = [Претендентів на українське громадянство зобов'яжуть здавати мовний іспит] // Известия. – Москва, 2021. – 03.01. (<https://iz.ru/1107954/2021-01-03/pretendentov-na-ukrainskoe-grazhdanstvo-obiazhut-sdavati-iazykovo-ekzamen>)).

Національна спілка письменників України публікуватиме тексти лише сучасних авторів, які публічно підтримують «територіальну цілісність» нації. На своєму засіданні Національна спілка письменників України прийняла рішення не публікувати авторів держав, які не підтримують цілісність України. Рішення охоплює такі країни, як Росія, Білорусь, Венесуела, Вірменія, Іран, Китай, Куба, Сербія та інші.

Союз вирішив зробити виняток для померлих класиків, а також для сучасних письменників цих країн, які публічно підтримують територіальну цілісність України. Російський письменник В. Єрофєєв прокоментував це рішення, сказавши, що в Україні війна, а у воєнний час ми повинні робити те, що хочемо. На думку іншого письменника, А. Рубанова, тенденція до нав'язування української мови посилиться. «Українці будуть і надалі бажати створювати власну мову і відкидати російську», що є їхнім правом і на яке не можна впливати, сказав він

(Джамбазов, Денис. Україна забранява руски и сръбски автори = [Україна забороняє російських та сербських авторів] / Л. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2021. – 04.01. (<https://fakti.bg/world/541548-ukraina-zabranava-ruski-i-srabski-avtori>)).

Із початком оголошення карантину в Україні у зв'язку з поширенням коронавірусної інфекції перед закладами освіти постало завдання ефективно організувати процес дистанційного навчання. Адміністрація Національного університету «Острозька академія» відразу розробила алгоритм дій на цей період. Для цього був складений відповідний розклад та поширено серед студентів і викладачів інструкції про використання інструментів для онлайн-навчання

(Костюченко, Олексій. Ректор Острозької академії Ігор Пасічник: «Навіть в онлайн-режимі ми не втрачаємо відчуття єдності» / О. Костюченко // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 06.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25837/>)).

З 16 січня 2021 р. всі без винятку заклади, що надають послуги чи продають товари, мають перейти на українську мову. У зв'язку з цим Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень зв'язався із Закарпаттям. Ректор Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II доктор філологічних наук, професор С. Черничко докладно поінформував про законодавство, яке поступово набуде чинності з 16 січня 2021 р., але також будуть статті, які вступлять у силу тільки в 2030 р.

(Molnár, Szabina. „Kárpátalján továbbra is kérhetjük magyarul a kávé” = [«У Закарпатті ще можна попросити кави по-угорськи»] / S. Molnár // Index.hu. – Budapest, 2021. – 08.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/08/jogszabaly_nyelv_ukrajna_karpatalja/)).

Кандидат історичних наук Д. Никоненко розповів, що на українському острові Хортиця в Запорізькій області археологічна експедиція знайшла поховання скіфського воїна віком 2500 років. Іншу знахідку українські археологи зробили в селищі Гощі Рівненської області. Тут дослідники розкопали будинок заможної сім'ї XI ст. У білоруському місті Гродно на території Нового замку знайшли свинцеву печатку київського князя Володимира Мономаха. На одній її стороні зображений Василій Кесарійський (небесний покровитель В. Мономаха), а з іншого – напис давньоруською мовою з проханням про Божу поміч

(Кармазин, Игорь. Взались за старое: главные находки археологов в постсоветских странах = [Узялися за старе: головні знахідки археологів в пострадянських країнах] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2021. – 08.01. (<https://iz.ru/1100752/igor-karmazin/vzialis-za-staroe-glavnye-nakhodki-arkheologov-v-postsovetskikh-stranakh>)).

Уряд України затвердив 13 січня концепцію загальнодержавної космічної програми на 2021–2025 рр., на її реалізацію планують витратити приблизно 30 млрд грн (1,06 млрд дол. США). Держава виділить на реалізацію космічної програми половину суми. Під час реалізації програми буде створено до двох тисяч нових робочих місць. Під час реалізації програми Київ має намір створити і розвинути супутникове угруповання космічного спостереження, розвивати телекомунікаційні системи з використанням геостаціонарних і низькоорбітальних систем супутникового зв'язку і мовлення, створити власні наземні системи координатно-часового та навігаційного забезпечення

(Україна направит на космічну програму більше \$1 млрд = [Україна направит на космічну програму понад 1 млрд доларів] // Известия. – Москва, 2021. – 13.01. (<https://iz.ru/1111128/2021-01-13/ukraina-napravit-na-svoiu-kosmicheskuiu-programmu-bole-1-mlrd>)).

Шостий рік поспіль учасники й учасниці проекту «Вертеп на Схід» на Різдво вирушають із дому, щоб проїхати 1400 км до Станиці Луганської. Саме тут вони показують перший вертеп на пункті пропуску до окупованої території – на ринку перед знаменитим вресіт відбудованим мостом. За наступний тиждень автобус із волонтерами та волонтерками подолає ще 400 км до Маріуполя. Вертеп виступатиме перед місцевими і у військових, у старих будинках культури та на полігоні – в оточенні військової техніки. LV.ua розповідає про те, як на межі війни та миру святкують Різдво, нащо львівські студенти їздять на Донбас і хто на них чекає на фронті

(Расулова, Оксана. Різдво на межі війни та миру. Навіщо львівські студенти їздять з вертепом на Схід / О. Расулова // Час і Події. – Чикаго, 2021. – 13.01. (<https://www.chasipodii.net/article/25886/>)).

У цей нелегкий час пандемії коронавірусу праця просвітян України не зупинилася, хоч і трохи сповільнилася через різні перепони. Але вони й надалі працюють над виданням книжок, ушановують пам'ять місцевих письменників, виховують нове покоління на демократичних засадах, ідуть у депутати до місцевих та обласних рад. Найновіші звістки та святочні побажання для членів Товариства української мови ім. Шевченка (США) надійшли від просвітян Хмельницького, Полтави, Самбора, Луганська, Херсону й Івано-Франківська

(Боднарук, Віра. Просвітяни України працюють невтомно / В. Боднарук // Міст. – Торонто, 2021. – 14.01. (<http://meest-online.com/ukraine/society/prosvityany-ukrajiny-pratsyuyut-nevtomno/>)).

Днями на території штабу Командування Сухопутних військ ЗСУ, що на вулиці Дегтярівській у Києві, відбулось урочисте відкриття меморіалу на знак пошани військових, які служать у зоні Операції об'єднаних сил на Донбасі, а також щоб увічнити тих, хто «віддав своє життя захисту Незалежності України». Саме такі слова

викарбувані на чорній гранітній стелі, біля підніжжя якої у гільзі від розірваного снаряда запалили Вічний вогонь. Композицію доповнює тризуб та знак Збройних сил із девізом «За Україну! За її волю!» Проте громадськість цей меморіальний знак обурило. На пам'ятнику зображено трьох воїнів, в одному з яких упізнаються риси обличчя командувача Об'єднаних сил Сергія Наєва, у другому – чинного командувача Сухопутних військ (хіба що трохи молодшого, ніж він є зараз) генерал-полковника Олександра Сирського, а в третьому... Верховного головнокомандувача ЗСУ Володимира Зеленського у формі й шоломі танкіста

(Бегма, Олена. Рядовий танкіст Зеленський / О. Бегма // Українське Слово. – Чикаго, 2021. – 14.01. (<https://www.ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/103065.html>)).

На межі тисячоліть у багатьох українських батьків були портрети дітей, одягнених у царицю, офіцера чи космонавта. Художник М. Козлов, який походить з Мелітополя, містечка на Півдні України, зібрав ці зображення. Фотографії, на яких показано перше покоління молодих українців, які народилися в незалежній країні. Фотографії є свідченням періоду потрясінь. У 1991 р. Радянський Союз розвалився, і Україна проголосила незалежність. М. Козлов назвав свою серію «Моє прекрасне завтра»

(Dudziak, Johannes. Traumrollen = [Полі мрії] / J. Dudziak // Die Zeit. – Hamburg, 2021. – 03.01. (<https://www.zeit.de/zeit-magazin/2021/01/kinderportraits-ukraine-verkleidung-fotografie-umbruch-sehnsucht>)).

У бразильському місті Ронкадор (штат Парана) провели XXVII Національний фестиваль українського танцю. Організаторами фестивалю, в якому взяли участь понад 15 українських фольклорних колективів, виступила асоціація «Весна» з м. Ронкадор. У Посольстві України привітали всіх учасників та організаторів заходу і поділилися посиланням на відеозапис фестивалю

(У Бразилії відбувся фестиваль українського танцю // Міст. – Торонто, 2021. – 04.01. (<http://meest-online.com/diaspora/world-diaspora/u-brazylji-vidbuvsya-festyval-ukrajinskoho-tantsyu/>)).

Україна ніколи не питала про ікону, подаровану С. Лаврову, але федеральні ЗМІ намагалися спровокувати це брехнею, щоб приховати дипломатичний скандал з двома членами президентства Боснії і Герцеговини, які бойкотували зустріч із главою російської дипломатії, заявив сербський член і голова Мілорад Додік. «Навіть сьогодні влада України не шукає ікони», – сказав М. Додік журналістам на прес-конференції після виходу з лікарні. Він сказав, що це сімейна ікона, і що він поверне її публічно людям, які передали її йому, щоб подарувати С. Лаврову

(Додік: Україна није тражила икону = [Додік: Україна не просила ікону] // Политика. – Belgrad, 2021. – 05.01. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/470186/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%98%D0%B8%D0%BD%D0%B0->)).

Згідно з рішенням Національної спілки письменників України (НСПУ), твори письменників тих країн, які голосуванням в ООН та в інших міжнародних організаціях виступають проти територіальної цілісності України, не можуть бути опубліковані в Україні у виданнях НСПУ. Виняток можуть становити публікації творів померлих класиків, а також тих сучасних письменників цих країн, які публічно підтримують територіальну цілісність України і засуджують агресію Російської Федерації. Спілка письменників також постановила припинити практику проведення спільних акцій (творчі вечори, «круглі столи», конференції) з дипломатичними представництвами Китаю, Камбоджи, Куби, Вірменії, Киргизстану, Сербії, Сирії, Судану, Ірану і Венесуели

(Szabolcs, Datki. Ukrajnában tiltólistára tették több ország íróinak a műveit = [В Україні заборонені твори письменників з кількох країн] / D. Szabolcs // Index.hu. – Budapest, 2021. – 06.01. (https://index.hu/kulfold/2021/01/06/ukrajna_iro-kolto_tilalom/)).

Сербський член президентства Боснії і Герцеговини (БіГ) Мілорад Додік заявив, що ситуація в судовій системі БіГ катастрофічна, і що люди будуть задоволені, якщо деяких посадовців з Республіки Сербської (РС) засудять до кількох років в'язниці. «Прикладом цього є ікона, у зв'язку з якою скандали постійно ведуть, хоча Україна її не шукає. Існує заява Агенції з координації діяльності поліцейських органів БіГ, яка відповідає за співпрацю з Інтерполом, що Інтерпол не має даних про пошук ікони», – сказав М. Додік. Він повідомив, що так і не отримав відповіді від України щодо того, чи шукали вони ікону, і не було надано жодних даних, пов'язаних із нею. «Якщо Україна доведе, що попросила ікону до дати, коли я провів зустріч із міністром закордонних справ Росії С. Лавровим, я прийму її, передам їм», – сказав М. Додік. Раніше міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив, що Україна все ще вимагає повернення ікони з Луганська, яку М. Додік подарував міністру закордонних справ Росії С. Лаврову в середині грудня минулого року, і яку той потім повернув у БіГ

(Додік: Враћам икону ако Украјина докаже да ју је тражила пре него што сам је поклонио Лаврову = [Додік: Я поверну ікону, якщо Україна доведе, що вона просила її до того, як я передав її Лаврову] // Политика. – Belgrad, 2021. – 14.01. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/470795/>)).

СПОРТ

Син знаменитого українського футболіста А. Шевченка народився і виріс у Лондоні, що дало йому можливість грати за «Три леви». Він навчається в молодіжній академії «Челсі» – і може претендувати представляти Англію через статус свого проживання. Крістіан Шевченко також може претендувати на міжнародну гру за Україну та, ймовірно, США та Польщу через громадянство своєї матері. К. Шевченку виповнилося 14 років, він є другим із чотирьох синів колишнього нападника

(Shevchenko's son Kristian, 14, is future star at Chelsea's academy and could qualify to play for England = [Син Шевченка Крістіан, 14 років, є майбутньою зіркою в академії «Челсі» і може претендувати на гру за Англію] // The Sun. – London, 2021. – 01.01. (<https://www.thesun.co.uk/sport/football/9939181/shevchenko-son-chelsea-academy-kristian/>)).

Українку Даяну Ястремську звинувачують у вживанні забороненої речовини. Українська тенісистка надала позаконкурсний зразок аналізу в листопаді 2020 р. Цей зразок був направлений в акредитовану лабораторію Всесвітнього антидопінгового агентства («WADA») в Монреалі, і був визнаний позитивним для местеролону, речовини, забороненої Wada-2020: отже, обов'язкове тимчасове відсторонення спортсменки.

(Doping, sospesa l'ucraina Yastremaska = [Допінг, українку Ястремську призупинено]
// La Repubblica. – Roma, 2021. – 07.01.
(https://www.repubblica.it/sport/tennis/2021/01/07/news/yastremaska_tennis_doping-28152206/?ref=search)).

Українка Даяна Ястремська, яка входить до топ-30 тенісисток світу, які, як очікувалося, братимуть участь у Відкритому чемпіонаті Австралії наступного місяця, тимчасово відсторонена від змагань після того, як Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA) виявило заборонену речовину в позаконкурентній пробі сечі. Міжнародна федерація тенісу (ITF) повідомила, що Д. Ястремська подала зразок у листопаді, але вона заперечує будь-які протиправні дії, сказавши, що вона «шокована» цією новиною. ITF повідомила, що лабораторія WADA в Монреалі виявила в її зразку метаболіт местеролону, анаболічного агента із забороненого списку WADA

(Yastremaska astonished at doping suspension = [Ястремська вражена допінговою суспензією] // The Canberra Times. – Canberra, 2021. – 07.01.
(<https://www.canberratimes.com.au/story/7078482/yastremaska-astonished-at-doping-suspension/>)).

Чемпіонка Відкритого чемпіонату Австралії американка Софія Кенін та українка Еліна Світоліна вибули з відкритого сезону WTA «Абу-Дабі» у чверть-фіналі. Е. Світоліна програла росіянці В. Кудерметовій 5–7 6–3 7–6 (7–3)

(Kenin and Svitolina out of Abu Dhabi Open = [Кенін і Світоліна вибули з Абу-Дабі] // The Canberra Times. – Canberra, 2021. – 12.01.
(<https://www.canberratimes.com.au/story/7082278/kenin-and-svitolina-out-of-abu-dhabi-open/?cs=14686>)).

Австралійський теніс зазнав критики за те, що дозволив відстороненій від змагань спортсменці Даяні Ястремській летіти чартерним рейсом на Відкритий чемпіонат Австралії. Українка була тимчасово відсторонена від будь-якої тенісної діяльності в січні після невдалого допінг-тесту. Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA) повідомило, що зразок сечі, зданий нею в Україні в позаконкурсному тесті в листопаді, містив метаболіт местеролону, синтетичного тестостерону. Д. Ястремська заперечувала вчинення будь-якого правопорушення, але досі не оскаржила своє відсторонення: «Я ніколи не вживала жодних допінгів, що підвищують ефективність, або будь-яких заборонених речовин. Я здивована і в шоці, особливо з огляду на те, що за два тижні до цього тесту я мала негативний тест на змаганнях WTA у Лінці»

(Walton, Darren. Banned tennis star on flight causes stir = [Заборонена зірка тенісу викликає ажіотаж] / D. Walton // The Canberra Times. – Canberra, 2021. – 15.01. (<https://www.canberratimes.com.au/story/7087960/banned-tennis-star-on-flight-causes-stir/>)).

ТУРИЗМ

Бурхлива туристична галузь – це не перше, що спадає на думку, коли думаєш про Донбас, охоплений війною промисловий регіон на Сході України. Проте тут є безліч туристичних проєктів, які відзначають його культуру та охоплюють її промисловий ландшафт та історію. Регіон пропонує геологічні визначні місця, як занедбані, так і діючі шахти, занедбані заводи, нові зелені ферми, які, природно, поглинають місцеву культуру та пейзажі, наскільки це можна побачити. Якщо все це вас зацікавило, можливо, пора замовити поїздку. Пригоди такого роду, які широко називають «промисловим туризмом», можуть бути не такими звичними, як пляжний відпочинок або огляд визначних пам'яток; але в них зростає кількість прихильників

(Liubchenkova, Natalia. Old mines and salt caves: How eastern Ukraine became an industrial tourism destination = [Старі шахти та соляні печери: Як Схід України став місцем промислового туризму] / N. Liubchenkova // Euronews. – Paris, 2021. – 14.01. (<https://www.euronews.com/2021/01/09/eastern-ukraine-an-emerging-tourism-destination-in-pictures>)).

Не секрет, що в Європі розташовані одні з найкрасивіших заповідних природних територій у світі, і одним з таких є Карпатський національний природний парк. Покриваючи понад 51 га, Карпатський національний природний парк отримав статус національного у 1980 р. і наразі простягається на північно-східних схилах Українських Карпат, від Черногорська до курортного міста Яремче, уздовж річки Прут. Тут проживає майже 200 видів тварин, це перший і найбільший національний парк в Україні. Він поєднує мальовничі гори та долини, луки, озера, річки, джерела, а також археологічні розкопки

(Mora, Lola. Los diez parques más impresionantes de Europa = [Десять найбільш вражаючих національних парків Європи] / L. Mora // El Mundo. – Madrid, 2021. – 12.01. (https://www.elmundo.es/album/viajes/europa/2021/01/12/5ffbfe9d21efa0c3388b4571_1.html)).

ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ

Оскільки співаки колядок повинні утримуватися від домашніх візитів через пандемію, освячувальна та пожертвувальна кампанії цього року будуть проводитися по-різному – у цифровому вигляді або за допомогою конверта. Цього року це важливо для дітей в Україні. «Співаки колядок – це знак спільноти і, отже, іскра надії для всіх людей», – каже вікарій М. Студзенський-Флір. Разом із відповідальними особами він вирішив, що лише невелика група колядників роздаватиме наклейки та пропозицію про молитву вдома після богослужінь перед церквою в обмін на пожертвування, вірне девізу: «Принеси благословення, будь благословенням. Надаючи підтримку дітям – в Україні та в усьому світі»

(Boschert, Angela. Segen auf alternativen Wegen = [Благословення альтернативними способами] / A. Boschert // Suddeutsche Zeitung. – München, 2021. – 03.01. (https://www.sueddeutsche.de/muenchen/landkreismuenchen/heilige-drei-koenige-segen-auf-alternativen-wegen-1.5164094)).

Через коронавірус колядникам неможливо подзвонити у двері громадян і продекламувати їхні вірші чи пісню. Кампанія збору коштів для проєктів допомоги дітям «Принеси благословення, будь благословенням. Надання підтримки дітям – в Україні та в усьому світі» проводиться за допомогою банківського переказу. Кампанія колядників – це проєкт допомоги, який є традиційним та реалізується місцевими партнерами. Близько 100 країн допомагають своїми жертвами, щоб діти могли жити гідно

(Stadt, Land, Leute = [Місто, країна, люди] // Suddeutsche Zeitung. – München, 2021. – 11.01. (https://www.sueddeutsche.de/muenchen/dachau/dachau-stadt-land-leute-1.5170882)).

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Стався вибух газопроводу Уренгой–Помари–Ужгород у Полтавській області поблизу міста Лубни (історичне місце проживання клану Вишневецьких). Вибух та подальша пожежа вже локалізовані та ліквідовані. 17 міст, майже три тисячі домогосподарств та сім установ залишилися без газу. Служби гарантують, що в повітрі не було виявлено небезпечних речовин. ТОВ «Оператор газотранспортної системи України» («Укртрансгаз»), відповідальне за транзит російського газу споживачам у Європу, стверджує, що поставкам газу загроз не було. Причини вибуху, а потім і пожежі, розслідують правоохоронці. Вибух не спричинив людських жертв

(Trusewicz, Iwona. Wybuchł gazociąg na Ukrainie. Tranzyt nie jest zagrożony = [Вибухнув газопровід в Україні. Транзиту загроз нема] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 10.01. (https://www.rp.pl/ENERGIA-Gaz/301109972-Wybuchl-gazociag-na-Ukrainie-Tranzyt-nie-jest-zagrozony.html)).

Розслідування аварії в Ірані українського пасажирського літака, у якій загинуло 176 осіб, триває. Київ вимагає від Тегерану прийняти повну відповідальність за трагедію та виплатити компенсації. Поки з'ясування всіх деталей авіакатастрофи триває, родини загиблих отримують перші компенсації, пов'язані зі страхівками пасажирів. Водночас, за даними іранського державного інформантства IRNA, Тегеран збирається виплатити по 150 тис. дол. сім'ям кожної з 176 жертв. Ця інформація не є офіційною, звертають увагу в українському МЗС. Перш ніж остаточно визначатись із сумами компенсацій, насамперед повинно бути проведене повне й належне розслідування, зауважив у розмові з DW український експерт з авіаційного права, адвокат Андрій Гук. На думку А. Гука, остаточні суми відшкодування значною мірою залежатимуть від міжнародного тиску на Іран

(Журавльова, Ольга. Рік після збиття літака МАУ в Ірані: як просунулось розслідування й питання компенсацій / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.01. (https://p.dw.com/p/3neMi)).

КРИМ

Російська влада продовжує репресії в окупованій Автономній Республіці Крим і посилює їх за рахунок пандемії коронавірусної хвороби. Про це заявила Еміне Джапарова, заступниця міністра закордонних справ України під час засідання Ради Організації Об'єднаних Націй. Вона додала, що в АРК політв'язні й особи зі симптомами Covid-19 позбавлені належної медичної допомоги. Зокрема, окупанти не вживають заходів для стримування пандемії на півострові, ведуть масові заходи військового характеру, у т. ч. незаконно рекрутують молодь, а реальні дані щодо кількості хворих і смертей приховують

(Окупанти послали репресії та мілітаризацію Криму // Міст. – Торонто, 2021. – 01.01. (<http://meest-online.com/ukraine/events/okupanty-posylyly-represiji-ta-militaryzatsiyu/>)).

Крим приватизував Масандру, найстарішу і найвідомішу виноробню в колишньому Радянському Союзі. Цей завод є спадщиною князя царської Росії Л. Голіцина, який особливо цікавився виноробством. Її придбав один з найближчих друзів президента Росії В. Путіна, головний власник банку «Росія» Ю. Ковальчук. Він придбав не лише більше мільйона квадратних метрів виробничих приміщень, а й 11 тис. га (бо виноградники займають лише 4 тис.) золотої землі біля Чорного моря

(Proценка, Aleksandras. Privatizavo žinomiausią Sovietų Sąjungoje vynu gamyklą – ją įsigijo neeilinis žmogus = [Приватизував найвідоміший виноробний завод у Радянському Союзі – його придбав неординарний чоловік] / A. Proценка // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2021. – 08.01. (<https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2021/01/08/news/privatizavo-zinomiausia-sovietu-sajungoje-vyno-gamykla-ja-isigijo-neeilinis-zmogus-17625403/>)).

У Міністерстві економічного розвитку Криму «Коммерсанту» повідомили, що Україна стала найбільшим партнером Криму з експорту у 2020 р. За підсумками минулого року, частка експорту Криму в Україну досягла 43 %. У Білорусь – 20,7 %, Китай – 13,2 %, Індію – 10 %. Найбільш затребувані кримські продовольчі товари і сировина для їх виробництва, машинобудівна продукція і продукція хімгалузі

(Дремлюгин, Александр. Украина остается главным торговым партнером Крыма = [Україна залишається головним торговельним партнером Криму] / А. Дремлюгин // Коммерсантъ. – Москва, 2021. – 14.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4641956>)).

Посол Великобританії в Україні М. Сіммонс спростувала повідомлення про ослаблення британських санкцій відносно Криму: «Великобританія прихильна територіальній цілісності України і збереженню санкцій проти Росії за незаконну анексію Криму. Повідомлення про пом'якшення британських санкцій щодо Криму некоректні». За її словами, «загальна ліцензія, видана Мінфіном Британії для морських портів Криму, відтворює цілі і зміст ліцензійного відступу, передбаченого ст. 6а рішення Ради ЄС № 269/2014, а отже, зберігає дію аналогічної політики». М. Сіммонс зазначила, що Лондон продовжує дотримуватися обмеження проти Росії

(Британский посол на Украине отвергла ослабление санкций против Крыма = [Британський посол в Україні відкинула ослаблення санкцій проти Криму] // Известия. – Москва, 2021. – 07.01. (<https://iz.ru/1109059/2021-01-07/britanskii-posol-na-ukraine-otverгла-oslablenie-sanktcii-protiv-kryma>)).

Глава Міністерства закордонних справ України Д. Кулеба заявив про готовність запросити російську делегацію на перший саміт «кримської платформи». За словами глави українського МЗС, на порядку денному буде тільки одне питання – «модальність виходу Росії з Автономної Республіки Крим та міста Севастополя і відновлення суверенітету і юрисдикції України на цій території». Він підкреслив, що інші питання обговорюватися з Росією не будуть. Українська сторона запропонувала приєднатися до «кримської платформи» США, Туреччину, Францію, Великобританію, Німеччину та інші західні країни

(На Украине решили пригласить Россию на первый саммит «крымской платформы» = [В Україні вирішили запросити Росію на перший саміт «кримської платформи»] // Известия. – Москва, 2021. – 11.01. (<https://iz.ru/1110088/2021-01-11/na-ukraine-reshili-priglasit-rossiiu-na-pervyi-sammit-krymskoi-platfomy>)).

Посольство Великобританії в Києві повідомило про намір британського уряду «профінансувати програму реінтеграції» Криму до складу України – «Відкрите майбутнє». Програма стартувала 1 січня і триватиме до 15 березня. Проект покликаний сприяти реінтеграції півострова в Україну, а також фіксувати порушення прав людини з боку Росії в регіоні. Реалізовувати програму повинні будуть громадські організації за підтримки державних органів України. Крім того, планується заохочення політичної та правозахисної активності кримських татар

(Великобритания хочет профинансировать «реинтеграцию» Крыма с Украиной = [Великобританія хоче профінансувати «реінтеграцію» Криму з Україною] // Коммерсантъ. – Москва, 2021. – 12.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4640988>)).

Перший Президент України і нинішній представник Києва у Тристоронній контактній групі з урегулювання конфлікту на Донбасі Л. Кравчук заявив про готовність України до компромісів. За його словами, Україна не планує штучно створювати складності. Він зазначив, що у «форматі диктату, звинувачень і вимог до України ніякі домовленості неможливі»

(Кравчук заявил о готовности Украины к «компромиссу» по Крыму = [Кравчук заявив про готовність України до «компромісу» щодо Криму] // Коммерсантъ. – Москва, 2021. – 14.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4642303>)).

Конфлікт, що триває з 2014 р. між РФ і Україною, отримав розвиток у зв'язку з проміжним рішенням за скаргою Києва через приєднання Криму, яке виніс Європейський суд із прав людини (ЄСПЛ). У Києві заявили про «важливий крок на шляху до залучення Росії до юридичної відповідальності за агресію проти України». А ось у Мін'юсті РФ акцентували увагу на тому, що ЄСПЛ визнав необґрунтованим

цілий ряд висунутих проти Росії звинувачень, які стосувалися ситуації в Криму. Головний редактор офіційного науково-аналітичного журналу «Бюлетень ЄСПЛ» Ю. Берестнев у розмові з «Коммерсантом» висловив думку, що висновки Страсбурга поки задовольняють швидше українську сторону. При цьому він уточнив, що винесене рішення суду – це «одна з початкових стадій процесу», а розгляд самої справи може зайняти як мінімум рік

(Коваленко, Марина. ЕСПЧ вынес удовлетворительное решение. Промежуточный итог рассмотрения жалобы по Крыму не разочаровал ни Киев, ни Москву = [ЄСПЛ виніс задовільне рішення. Проміжний підсумок розгляду скарги щодо Криму не розчарував ні Київ, ні Москву] / М. Коваленко // КоммерсантЪ. – Москва, 2021. – 15.01. (<https://www.kommersant.ru/doc/4642215>)).

ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ

До України повернулися дві жінки зі сімома дітьми – громадянами України, яких вдалося визволити з табору для біженців у Сирії. Звільнені жінки є кримськими татарками, і повернули їх саме з табору для біженців «Рож», що на північному сході країни, його контролюють опозиційні Сирійські демократичні сили. Їхнє звільнення стало результатом операції, до якої були причетні представники Служби безпеки, Головного управління розвідки Міністерства оборони, Служби зовнішньої розвідки та Міністерства закордонних справ України

(Стець, Андрій. Двох кримських татарок та їхніх дітей забрали зі Сирії / А. Стець // Міст. – Торонто, 2021. – 03.01. (<http://meest-online.com/ukraine/events/dvoh-krymskyh-tatarok-ta-jihnih-ditej-zabraly-zi-syriji/>)).

ДОНБАС

Українська відеогра зображує повсякденне життя солдатів на контрольованому сепаратистами Сході країни, де роками воюють українські сили та бойовики, яких підтримує Росія. Проект спрямований на те, щоб поінформувати тих, хто не був у зоні бойових дій, про досвід солдатів там, а також допомогти людям, близьким до ветеранів війни, зрозуміти, що вони пережили. Автор гри О. Фурман зазначає, що гра спрямована на подолання емоційних бар'єрів між тими, хто воював, і тими, хто ні. «Те, що я намагаюся зробити з “Точкою неповернення” – це свого роду наведення мостів між ветеранами війни та досвідом, який вони пережили, з людьми, які не були в зоні бойових дій, які не знають, як це бути під мінометним обстрілом щодня», – говорить він

(Ukraine video game ‘The Point of No Return’ highlights soldiers’ post-war trauma = [Відеогра України «Точка неповернення» висвітлює післявоєнні травми солдатів] // Euronews. – Paris, 2021. – 01.01. (<https://www.euronews.com/2021/01/02/ukraine-video-game-the-point-of-no-return-highlights-soldiers-post-war-trauma>)).

Музикант із Берліна, подорожуючи Східною Україною, записує пісні зі школярами, пише про свій досвід. Європейським ЗМІ протягом останніх шести років здебільшого говорять про «конфлікт», а не про «війну» на Східній Україні. Можливо

тому, що «конфлікт» легше ігнорувати, ніж «війну». На самому Донбасі люди завжди говорили «війна». Музикант із Берліна поїхав на Схід, щоб складати музику для німецько-українського театрального проєкту. Перед вікном школи видно засніжений пагорб, за ним «Луганська Народна Республіка», проголошена проросійськими сепаратистами. Троїцьке належить до «сірої зони», на якій регулярно ведеться стрілянина

(Gurzhy, Yuriy. Expedition in die Graue Zone = [Експедиція в сіру зону] / Y. Gurzhy // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2021. – 07.01. (<https://www.tagesspiegel.de/kultur/unterwegs-im-donbass-expedition-in-die-graue-zone/26770234.html>)).

Словаку Л. Новачек із Карлових Вар, який, згідно з обвинуваченням, воював на Сході України, за нелегальну армію так званої Новоросії на території самопроголошених Донецької та Луганської Народної Республіки, загрожує від 12-ти до 20-ти років в'язниці за злочин теракту. Юнак стверджує, що він працював лише в цивільній частині армії і не стріляв у людей. Обвинувальний акт базувався на доказах у мобільному телефоні та в Інтернеті

(Šrámková, Jitka. Nebojoval jsem, jen škrábal brambory, hájí se muž obžalovaný z terorismu = [Я не воював, я просто чистив картоплю, людина, яку звинувачують у тероризмі, захищається] / J. Šrámková // iDNES.cz. – Praha, 2021. – 07.01. (https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/terorismus-utok-krajsky-soud-plzen-muz-mladik-ukrajina-separatiste.A210107_110900_plzen-zpravy_vb)).

Відновлення Мінських домовленостей є необхідною передумовою будь-якого подальшого прогресу для завершення війни на Донбасі, заявив О. Резніков, віце-прем'єр-міністр України. Віце-прем'єр-міністр зазначив, що очікувані політичні зміни в найближчі тижні та місяці можуть дати новий поштовх застопороному мирному процесу. «Наприклад, ми очікуємо, що нова адміністрація Джо Байдена буде більше залучена до переговорів. Оскільки Сполучені Штати є членами ОБСЄ, їхні представники могли б брати участь у командах модераторів у різних підгрупах разом із представниками Великобританії та Канади», – зазначив він

(Kijevas: būtina atnaujinti neįgyvendinamus Minsko susitarimus = [Київ: необхідне відновлення непрацездатних Мінських угод] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2021. – 11.01. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2021/01/11/news/kijevas-butina-atnaujinti-neigyvendinamus-minsko-susitarimus-17857112/>)).

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

В Україні з початку року зросли тарифи ЖКГ – подорожчали газ, електроенергія і вода. Зростання цін спровокувало хвилю протестів, на акції протесту вийшли жителі Полтавської, Харківської, Сумської та інших областей. Мітингарі перекривають ключові траси, блокують адміністративні будівлі. Автор статті зауважує, що акції проходять без партійної символіки, але представники опозиції підтримують незадоволених. Експерти сумніваються, що українська влада дійсно знизить тарифи. Зростання цін вимагали в Міжнародному валютному фонді і лобіювали українські олігархи. Стрибок цін, на думку автора статті, може призвести

до подальшого зростання неплатежів. Інший можливий наслідок – розростання акцій протесту. Український політолог А. Золотарьов вважає, що в кінці січня може розпочатися тарифний майдан

(Кармазин, Игорь. Накрылись газом: на Украине разрастается тарифный майдан = [Накрылись газом: в Украине разрастается тарифный майдан] / Игорь Кармазин // Известия. – Москва, 2021. – 14.01. (<https://iz.ru/1111004/igor-karmazin/nakrylis-gazom-na-ukraine-razrastaetsia-tarifnyi-maidan>)).